

Redakcja i Administracja:
Rua Aquidaban, 842
Telefon 4-3-4
Prenumerata roczna:
W Brazylii 14\$000
W Argentynie 5 pez.
Zagranicą 2 dolary
Płatna z góry
Cena numeru \$400
Poza - Kurytybą \$500

GAZETA POLSKA W BRAZYLIJI

Adres na listy
i przesyłki pie-
niężne:
Caixa postal B
Curityba
Paweł Nikodem
Właściciel i re-
daktor

NR. 27

KURYTYBA - S. PAULO NA NIEDZIELE DNIA 1 LIPCA

ROK 1934

Zbliżenie brazylijsko-argentyńskie otwiera widoki rozwoju gospodarczego dla osad polskich

Obydwa pierwsze państwa południowo-ame-
rykańskiego kontynentu, Brazylija i Argentyna są
stworzone na to, aby żyć w dobrych stosunkach
sąsiedzkich i dopełniać się wzajemnie tak poli-
tycznie, jak gospodarczo.

Zrozumienie tej roli i podanie sobie rąk do
współpracy jest wielką zasługą — u nas szefa
tymczasowego rządu dra Getulia Vargasa, a nad
La Platą prezydenta argentyńskiego, generała Au-
gustyna Justa.

Zeszlizoroczne odwiedzin
sąsiedzkie w Rio, za któremi
nastąpi wrótce rewizyta w
Bs. Aires, przynoszą już owo-
ce. Skorzystają z nich i na-
sze stany osadnicze.

Doczekamy się wreszcie
mostu na rzece Urugwaju, łą-
czącego riograndeńską Uru-
gwajaną z korentyńskim mia-
stem Paso Libres. Umowa już
podpisana, roboty wstępne
winne się zacząć lada chwila.
Będzie to ważny krok naprzód
w życiu sąsiedzkim. Ty-
siąckilometrowa granica ar-
gentyńsko-brazylijska, biegną-
ca Urugwajem, Iguasem i ich
dopływami — nie posiadała
dotychczas mostu!

Zbliżenie obu państw wy-
wrze swój wpływ przedewszys-
tkim w dziedzinie gospodarczej. Cały świat
dusi się w kryzysie i w braku rynków zbytu, ka-
żdy kraj pragnie sam sobie wystarczyć i jaknaj-
mniej kupować zagranicą. A tu Argentyna i Bra-
zylja są niejako zmuszone przez przyrodę do
wymiany swych produktów. To co wytwarza Bra-
zylja, tego nie posiada Argentyna i odwrotnie.

Ostatnio odwiedziła Rio de Janeiro i S. Pau-
lo, delegacja kupców i przemysłowców argentyń-
skich. Składała ją kilkanaście osób, sami fachow-

cy, rozumiejący się na rzeczy. Po powrocie do
Bs. Aires oświadczyli oni jednoznacznie, że han-
del brazylijsko-argentyński ma wielką przyszłość,
gdyż jest dla obu państw korzystnym.

Argentyna, to kraj strefy umiarkowanej, prze-
ważnie stepowy. Produkuje pszenicę, wełnę, ar-
toille, owoce ogrodowe i ma tych artykułów wiel-
kie zapasy na zbyt, a natomiast brakuje jej drze-
wa, kawy, bananów i innych produktów pod-
zwrotnikowych.

Brazylija posiada nieobli-
czone rezerwoary wysmien-
itych drzew, ma kawę, herwę
mate, banany, pomarańcze —
a wzamian brak jej przede-
wszystkiem pszenicy a także
ziemniaków, cebuli, jabłek,
gruszek i t. d., które to środ-
ki musi w olbrzymich ładun-
kach sprowadzać z zagranicy
na potrzeby 40-miljonowej
ludności.

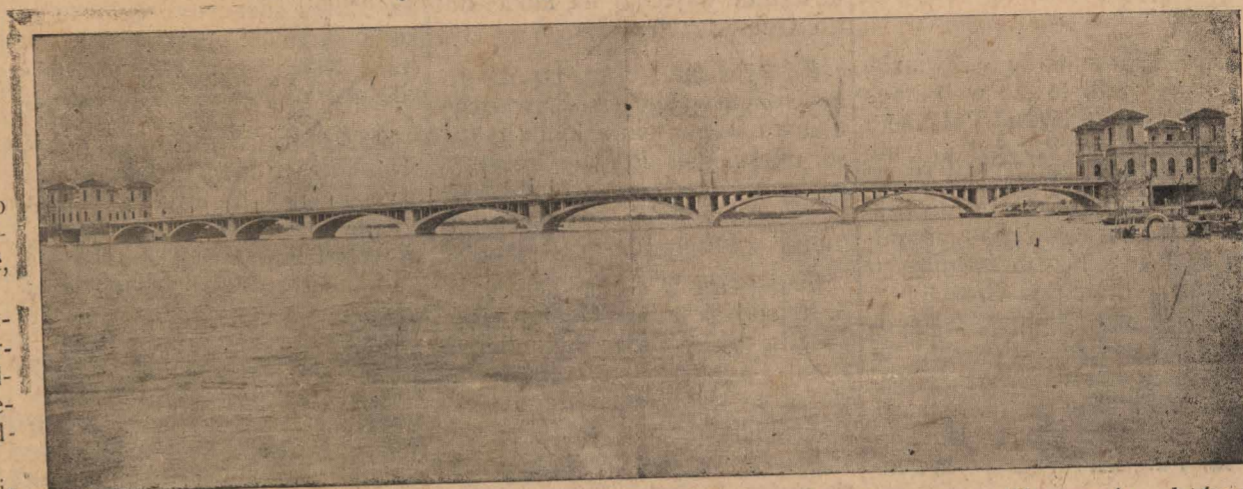
Dla zbiorowości polskiej
są to sprawy bardzo ważne,
albowiem w obu państwach
siła polskiego żywiołu jest
znaczną, wyrażając się cyrą
w Brazylii ćwierć miliona, a
w Argentynie 150 tysięcy głów.
Na wzajemnem zbliżeniu i za-
użaniu wygrają obydwaj kra-
je, a my z nimi, jako ich lo-

jalni obywatele.
Przy wzmożonym ruchu otrzyma pracę i
zarobek nasz brat wychodźca zarobkowy. Sko-
rzystają i osady rolne, bo w ślad za pokonaniem
zastoju, miasta, porty i szlaki komunikacyjne
wzmogą swą siłę nabywczą i wehłąną nasze
produkty po lepszych cenach.

Niema obawy, aby przywóz argentyński miał
odbić się źle na naszych związkach pszenicznych
i ziemniaczanych, bo stany południowe nie są w

Most międzynarodowy na rzece Jaguarão

Łączy Brazylię z republiką Urugwaju i miasto riograndeńskie Jaguarão z urugwajskim Rio Branco. Wykończony w 1930 r. ma 1.200 metrów długości.

W ślad za pierwszym mostem stan Rio Grande otrzyma drugi na rzece Urugwaju, który po-
łączy Brazylię z Argentyną.

stanie zaspokoić potrzeb Brazylii środkowej i
północnej.

Wzamiar otworzą się przed nami widoki na
zbyt drzewa, ryżu, a może i herwy mate. Warto
zainteresować się sprawą ryżu, albowiem w Rio
Grande posiadamy znaczne plantacje, a Argen-
tyna nie posiada dostatecznej produkcji własnej.
Polskie łuszczarnie ryżu w Misiones zakupu-
ją

stale ryż riograndeński.

Mamy już znaczne przedsiębiorstwa polskie
po jednej i drugiej stronie granicy. Czy firmy
polskie w Paranie i Rio Grande z jednej, a w
Misiones, Bs. Aires i Rosario z drugiej strony—
nie mogłyby nawiązać stosunków handlowych?
nik.

Nabożeństwo żałobne za spokój duszy ś. p. ministra Bronisława Pierackiego

W sobotę dnia 23-go czerwca,
staraniem pana konsula general-
nego R. P. dra Romana Stanie-
wicza odbyło się w polskim Ko-
ściele Św. Stanisława, położonym
przy ul. Aquidaban, nabożeństwo
żałobne za spokój duszy ś. p.
ministra Bronisława Pierackie-
go, zamordowanego zbrodniczo,
przez nieznanego sprawcę.

Staraniem siostr ze zgroma-
dzenia Rodziny Marii, główny
ołtarz jak i boczne były wspani-
ale ubrane żywymi kwiatami.
W środku świątyni, wznosił
się przepyszny katalak przybra-
ny w jarzące się świece i żywe
kwiaty.

W stalach zajęli miejsce, pan
konsul generalny R. P. dr. Ro-
man Staniewicz z małżonką i
pan konsul dr. Czesław Kuli-
kowski.

Z pomiędzy obecnych zauwa-
żyliśmy generała Stefana Strze-
mieńskiego, prezesa C. Z. P.,
pana Stefana Gontarskiego, pre-
zesa Związku Polskiego, pana

Franciszka Lachowskiego, preze-
sa Oświaty pana Jana Faucza. Z
pomiędzy wybitniejszych przyja-
ciół brazylijskich kolonii polskiej,
znajdował się na nabożeństwie,
rektor Uniwersytetu Parańskiego,
dr. Vitor do Amaral. Na chórze
przygrywała orkiestra smyczkowa
złożona z najlepszych muzyków
kurytybskich pod kierownictwem
znanego skrzypka, pana Seyera.
W czasie nabożeństwa śpiewał
chór Św. Stanisława, pod batutą
pani Heleny Skalskiej, który sta-
nął na wysokości swej ugrunto-
wanej sławy artystycznej.

Nabożeństwo odprawił, prze-
wielebny ks. proboszcz Stanisław
Trzebiatowski.

Mimo dnia powszedniego, bar-
dzo wielka ilość publiczności bra-
ła udział w modłach za spokój
duszy tragicznie zmarłego mini-
stra Pierackiego.

Po nabożeństwie, wybitne oso-
bistości składały kondolencję, na
ręce pana konsula generalnego.

Możliwość innej kandyda- tury

Panuje przekonanie, że opo-
zycja chociażby dla utrzymania
swe go prestiżu, wystawi w ostat-
niej chwili inną kandydaturę na
prezydenta konstytucyjnego Re-
publiki. Już krótkotrwała kandy-
datura ministra Wojny, generała
Góes de Monteiro mogłaby być
uważana za próbny balon, wy-
puszczony przez republikanów
mineńskich. Następnie wypusz-
cza się od czasu do czasu po-
dobne baloniki z nazwiskami
wcale skądinąd popularnymi, lecz
te pękają bez wielkiego huku i
rozzłosu, a kandydatura pana
Getulia Vargasa ma wszystkie
szanse powodzenia.

Dr. Antonio Carlos oświadczył,
że tylko jego nieprzyjaciele mo-
gą postawić jego kandydaturę.

Czywiście przyjaciele politycz-
ni pana Antonia Carlosa wiedzą,
że na on pewne zobowiązania
wobec pana Getulia Vargasa,
więc jego kandydatura zniknęła
z widowni politycznej.

Dawny kanclerz Brazylii, ma-
jący za sobą sławę rozwiązania
kwestji spornej o Letycję, między
Kolumbią a Perù, oświadczył że
niema nic wspólnego między nim,

(Dok. na str. 10-ej)

POŁOŻENIE POLITYCZNE BRAZYLIJI PRZEGLĄD TYGODNIOWY

Kurytyba, 27 czerwca
Panuje zadowolenie z o-
statnich postanowień
Konstytuanty.

Jak wiadomo sprawa przed-
łożenia mandatów deputowanych
do końca roku i nieprzyznania
prezydentowi prawa wydawania
dekretów po ogłoszeniu konsty-
tucji została rozstrzygnięta przez
Zgromadzenie Prawodawcze.

Panuje z tego powodu zado-
wolenie w całym kraju, a prasa
różnych odcieni wyraża swą ra-
dość, iż wreszcie kraj wejdzie w
okres konstytucyjny. Siery rzę-
dzące również oświadczenia swe
zadowolenie, z powodu tego
rozwiązania zagadnienia, lecz o-
twarcie przyznają, że wołałyby
gdyby prezydent mógł jeszcze
przez jakiś czas wydawać prawo-
mocne dekrety, gdyż byłoby to
konieczną rzeczą, aby niektóre
reformy rozpoczęte, zostały skoń-
czone.

Wobec harmonji, panującej

między Konstytuanta i Rządem,
spodziewają się jednak, że będzie
można uniknąć trudności i szcze-
śliwie dokończyć rozpoczętych
dzieł.

Ważne dla wszystkich!
Karty okrętowe do Polski, jak i z Polski, najta-
niej, na najlepszych warunkach tylko w firmie
„Salomão Guelmann“
RUA 24 DE MAIO 44.
WYGODNE, SZYBKOBIEŻNE OKRĘTY!

ŻOŁĄDEK I KISZKI
Leczenie wrzodów żołądkowych i przewodu pokarmowego za pomocą
najnowszych metod bez operacji. Nowoczesny sposób badania i
leczenia hyperchlorhydrii, zapalenia ściepy kiszek, dżynteryi, ucisku żo-
łądka, obstrukcji, dżagnoza i leczenie chorób watroby. Leczenie he-
moroidów bez operacji i bez bólu.
DR. MENDES DE ARAUJO
Av. João Pessoa, 68, nad apteką „Avenida“ od godziny 2-6 pp.
637-41-54

Szkoła Ludowa

Rua Colombo Nr. 68

Dnia 8 czerwca 1934 roku (niedziela)

1. KIERMASZ POLSKI

pod hasłem „SPOŁEM POLACY“, urządzony star-
aniem Centralnego Związku Polaków w Brazylii, pod
protektorem Państwa Konsulstwa Staniewiczów, po-
łączony ze Świętym Działwy i Młodzieży Polskiej w
Kurytybie.

W programie: Wielka Loteria Fantowa; Kolo Szcze-
ścia; Licytacja Amerykańska; sportowe konkursy dzie-
cięce, jak: wyścigi w workach, wyścigi z jajkiem, rzu-
canie kółem do celu i t. p.

Popisy artystyczne dzieci z ochronek i szkół.

„Churasco“.

Na miejscu dobrze zaopatrzone bufet.

Znakomita orkiestra.

Wieczorem zabawa taneczna.

Początek „Kiermaszu“ o godzinie 2-iej po poł.

RODACY! Wszyscy w niedzielę na Kiermasz!

WEJŚCIE BEZPŁATNE

Zarząd Główny C. Z. P.

W tej porze roku poleca się tylko „BOCK“ (Bode)
z browaru „ATLANTYKA“

Co nowego w Paranie?

Konkurs na sztukę amatorską. Już tylko dwa miesiące dzieli nas od zamknięcia konkursu, albowiem termin nadsyłania rękopisów został wyznaczony na dzień 31 sierpnia.

Nowe wydawnictwo podtrzymuje ten szczytny zamiar poparcia twórczości rodzimej i bierze wypłatę nagród na siebie. Czekamy na utwory!

Podatki Stanowe, za I półrocze br. przemysłowy, zawodowy, od nieruchomości i opłata sanitarna — przyjmowane są w Urzędzie podatkowym Stanu w Kurytybie aż do dnia 30 bm. bez karnej podwyżki.

Posiedzenie zarządu „Związku Rolników” odbyło się w biurach Centralnego Związku Polskiego w ub. tygodniu. Przybył na nie także prezes organizacji, p. Wawrzyniec Jasiocha z Araukarii, właściciel postępowego gospodarstwa i jeden z przodujących rolników polskich w Brazylii. P. Jasiocha odwiedził przy tej sposobności i „Gazetę Polską”, omawiając z nami bieżące zagadnienia ruchu rolniczego. Syn p. Jasiochy kształcił się w Uniwersytecie Parańskim, studiując dentystykę.

Z Londryny. Czytelnik nasz p. Edward Cybulski, który przesiedlił się z pomorza Św. Katarzyny do północnej Parany i osiadł w Londrinie, nadesłał nam obszerny list, opisując tamtejsze warunki osiedlenia. Jest on zadowolony z wyboru, chwali sobie ziemię, jej urodzajność, możliwość zbytu produktów oraz stosunki w kolonii, w szczególności stosunek kompanii kolonizacyjnej do osadników.

Na zasadzie tego listu możemy zalecić wszystkim, którzy poszukują ziemi i chcą dokonać dobrego wyboru miejsca, aby nie omieszkali oglądnąć sobie północnej Parany, a w szczególności Londryny i położonej w pobliżu czysto polskiej kolonii Nowa Wola.

Pan interwentor w Ponta Grossie. Pan interwentor federalny Manoel Ribas wyjechał w przyszłym tygodniu nocnym ekspresem do Ponta Grossy, by wziąć udział w pierwszym posiedzeniu Stronnictwa Socjalno-Demokratycznego, które odbyło się w poza przesłanej niedziele. W towarzystwie pana Manoela Ribasa znajdowali się p. p.: sekretarz Finansów, dr.

Flavio Guimarães i dyrektor Oświaty, dr. Gaspar Veloso. Niedzielnym pociągami przybył również do Ponta Grossy sekretarz Spraw Wewnętrznych, dr. Eurydides Garcez de Nascimento, a także podążyło na posiedzenie wiele i innych wybitnych polityków kurytybskich.

Dr. Gaspar Veloso był mową oficjalnym na zgromadzeniu, w którym brali udział członkowie przydzium stronnictwa z Ponta Grossy, Kurytyby, Guarapuawy, Prudentópolis, Ipirangi, Tibagy, Reserwy, Entre Rios i Teixeira Soares. Po posiedzeniu, pan interwentor wyjechał na kilka dni do Guarapuawy.

Pożar w Ponta Grossie. Dn. 12-go, nad ranem wybuchł pożar w drewnianym domu, pana Joana Testesa, mieszkająca Ponta Grossy, a następnie ogień przetrząsnął się na sąsiedni dom. Obie nieruchomości spłonęły doszczętnie.

Samobójstwo w czasie zabawy. W S. Sebastião koło Guarapuawy, 23-letni José Velloso de Linhares, żonaty, pozabawił się życia w czasie zabawy w domu swego ojca, z nieznanego powodu.

Wypadek kolektora w czasie pełnienia służby. W Balsa Nova robotnik kolejowy, José Ribeiro szycząc dwa wagony włożył rękę między bufory, które zmiażdżyły mu ją kompletnie.

Kawalerska jazda. Pewien szofer kurytybski, który należy do bractwa nie wlewającego za koźnierza, po dostatecznym wchłonięciu szlachetnych trunków, poczuł wigor w kościach i popędził radośnie naprzód swym rozklekotanym samochodem. Szalejąc i ciesząc się życiem, wjechał na „aranje”, zwaną po Polsce pospolicie „biedą”, z takim rozmachem, iż dwukołowy przedpotopowy wózek został wyrzucony za parkan (!) Dwuch podróżujących „biedaków” wyszło z tej opresji srodze podrapanych, a najgorszy los spotkał biednego konia, który został silnie pokaleczony.

Kto jest uwodzicielem? Antenor Lacerda Rezende, uwięziony z powodu podejrzenia uwiedzenia 12-letniej dziewczynki, wskazał w czasie śledztwa, jako winnego w tej brzydkiej sprawie, niejakiego Afonso Cordeira, szofera z zawodu.

Wypadek zasypiania ziemi. Przy budowie drogi do Capella da Ribeira, przy miejscowości Carum-

bó, na 11-ym kilometrze, usunęła się ziemia zasypując trzech robotników i dwa konie. Przybiegli na pomoc robotnicy, odkopali tylko trupy swych towarzyszy. Konie również straciły życie w tej katastrofie.

Pochwycono mordercę. José Persutti, który zamordował w Tamandaré na balu, rolnika Theodora Augusta Pimentela, został uchwyciony i przewieziony do Kurytyby, gdzie umieszczono go w więzieniu śledczym.

Nieuważna Matka. W rodzinie Falkowskich zaszła przykra pomyłka. Matka chcąc dać dziecku lekarstwo, przez pomyłkę dała mu łyżkę terpentyny. Na szczęście zdołano uratować życie dziecka.

Samobójstwo. Popelnił samobójstwo malarz Henryk Pieper. Liczył ona lat 52, brał udział w wojnie boerskiej, jak również w wojnie światowej. Zmarły posiadał wiele odznaczeń wojskowych z waleczność.

Ważne dla posiadających dyplomy. Wszyscy wykonujący wolne zawody, jak: lekarze, aptekarze, dentyści, inżynierzy, miernicy, weterynarze, buchalterzy, agronomi, architekci, którzy składali egzamina zagranicą i wykonują tutaj swe zawody, na mocy uznania swego dyplomu przez Stany, winni, najdalej do 15-go sierpnia, prosić o odnowienie pozwolenia, pod groźbą utraty praw. Odnosne rozporządzenia są bardzo obszerne, przeto najlepiej postarać się w odpowiednich urzędach o wyjaśnienie.

Balsa Nowa. Dnia 7 bm. zmarł tutaj niespodziewaną śmiercią gospodarz polski Józef Przybyśzewski. Wybrał się on był do miasteczka na piechotę — i w drodze zrobiło mu się źle, padł na ziemię, wyzionąwszy wkrótce ducha. Zmarły pozostawił wdowę i 6-ro dzieci.

Osobiste. Dnia 23 czerwca wstąpił w związku małżeńskie panna Joanna Kłosowska i pan Antoni Kosiński, oboje zamieszkałi w Mallecie. Uroczystość odbyła się w domu rodziców panny młodej przy awenidzie João Pessoa, a świadkami ślubnymi byli: ze strony panny młodej p. Aleksander Sobociński, ze strony pana młodego p. Wiktor Miecznikowski. Akt odbył się przy licznych udziałach krewnych i przyjaciół.

rzucił projekt, aby młodzieży celem uczczenia 20-letniej rocznicy wymarszu Pierwszej Kadrowej, urządziła obchód, bo właśnie jej — młodzieży — należy się uczcić pamięć tej młodzieży która rzuciła swe młode życie na stos. Kończąc przemówienie, p. Kubiak podziękował imieniem obecnych p. prezesowi Zambrzyckiemu za szczęśliwą myśl urządzenia herbatki, komisji Junacek, która starała się, aby obecnym przyjemnie pobyt na zabawie.

Szkoda że ci, którzy czy to z urzędu, czy z obowiązku powinni się „Junakiem” interesować, wcale się nim nie zajmują, wobec tego kulawo idzie sport, a sekcja śpiewacza i teatralna pozabawiona kierownika, w tym roku wcale swej żywotności nie ujawnia. A szkoda, bo przecież śpiew i teatr najwięcej się przyczyniają do poznania naszej kultury i pobudzają zamilowanie do mowy polskiej i tego co polskie. Szkoda że ci, co powinni się tem zainteresować i mają na to czas, nie chcą tego uczynić, tym zaś którzyby się chętnie tą pracą zajęli, obowiązki, warunki pracy i brak czasu na to nie pozwalają. Znani chlubnie ze swej pracy społecznej p. p. Gilerowie przyrzekli poprzeć wysiłki „Junaków”, więc możemy mieć nadzieję iż obchód Sierpniowy się uda.

W miłym nastroju, zabawa przeciągnęła się do późnego wieczora bo naprawdę szkoda było wcześniej opuścić tak miłe i dobrane towarzystwo: gdzie spojrzeć to rozweselona uśmiechnięta twarzyczka junaczki lub sympatyczna „junacka” twarz junaka, tak że naprawdę w takim towarzystwie, jak to w swem przemówieniu — p. Kubiak wspominał, zrzucił człowiek z siebie spleśniałą korę i zielone sobie przypominał lata.

Miejmy nadzieję że niedługo znów się w tak miłym zespole zobaczymy. W imieniu zaproszonych gości dziękujemy za „już” a prosimy „o jeszcze”.

Pontagrosianin.

LISTY „SARMACJI”

I. Wobec ukazania się w prasie polskiej ogłoszenia zwołującego Nadzwyczajne Walne Zebranie członków Stowarzyszenia Studentów „Sarmacja”, na dzień 1-go lipca b. r., niniejszym podajemy do wiadomości, że takowe ogłoszenie jest nadużyciem ze strony pp. Włodzimierza Miecznikowskiego i Marjana Klisińskiego, godzącym w całość Stowarzyszenia.

ma zaszczyt zawiadomić Sz. Rodziców, że przyjmuję się kandydatów do składania egzaminów na rok 1934. Także przyjmuję się uczniów i uczennice na **wolny 3-letni kurs**, który uprawnia do studiów na Uniwersytecie Parańskim. Do tego kursu składanie egzaminów nie jest wymagane. **Kursy dzienne i wieczorowe.**

Blizsze informacje: ul. Aquidabam 278 Kurytyba.

AIR FRANCE
CORREIO AEREO

POCZTA POWIETRZNA FRANCUSKA
Przewozi listy, małe przesyłki i paczki.

Odloty z Kurytyby:
WE CZWARTKI: na południe do Porto Alegre, Pelotas, Rio Grande, Montevideo, B. Aires, Chile i Peru.
W PIĄTKI: na północ aż do Natal, do Europy i do Polski.
PRZEDSTAWICIEL

THEOPHIL G. VIDAL
Rua Barão do Rio Branco nr. 195-209
KURYTYBA
Mówi się po polsku.

warzystwa oraz pociągającym straty i szkody, tak więc, na podstawie ustawy, Zarząd przekazał niniejszą sprawę do Sądu Koleżeńskiego Stowarzyszenia.

Przy okazji oznajmiamy, że paragraf jedyny, art. 17 ustawy Stowarzyszenia, przewiduje możliwość zwołania Nadzwyczajnego Walnego Zebrania członków także i „NA WNIOSK grupy członków zwyczajnych” jednakże w tym celu nie wpłynęła żadna prośba do Zarządu.

Kurytyba, dn. 26 czerwca 1934 r.
Prezes: Sekretarz
Piotr P. Flenik Ant. Firkowski
Skarbnik: Jadwiga Wołowska

II.

Wobec możliwości ukazania się wzmianki w sprawie Nadzwyczajnego Walnego Zebrania St.

S. Sarmacja, ze strony p. Flenika Piotra i jego bliskich adherentów, oświadczamy w imieniu 20 kolegów podpisanych na deklaracji zwołującej Nadzwyczajne Walne Zebranie S. S. Sarmacja na dzień 1 lipca b. r., że p. Flenik ani Zarząd nie są w prawie wstrzymać lub anulować woli członków, pływającej z uprawnień Statutowych.

Kurytyba, 26-6-34.
Włodzimierz Miecznikowski
Marjan Klisiński

Kwestje sporne, gruntów, hipoteki, pomiary, podziały, inwentarze, anulowanie mrżżeństw

BIURO ADWOKATA
Dr. Milton Vianna
Av. João Pessoa
Sala 105. **KURYTYBA.**

BACZNOŚĆ!

Parańska Spółka Kolonizacyjno Handlowa T. A.

wypuszcza drugą emisję akcji. — Czytajcie uważnie!

RODACY! Parańska Spółka Kolonizacyjno Handlowa T. A. właścicielka kolonii NOWA WOLA, w myśl uchwały ostatniego Zjazdu akcjonariuszów wydała drugą emisję akcji, podnosząc kapitał Spółki o 74:000\$000 (siedemdziesiąt cztery tysiące milrejsów).

Druga emisja posiada te same przywileje co i pierwsza. Każda akcja Spółki Kolonizacyjnej kosztuje 100\$000 (sto milrejsów), płatnych jednorazowo, w celu jednak ułatwienia nabycia akcji ludzom uświadomionym a niezamożnym, należność za akcje od tychże przyjmujemy w czterech miesięcznych ratach.

Pierwszeństwo w nabywaniu akcji posiadają akcjonariusze pierwszej emisji, a reszta pragnie aby była rozkupiona przez ludzi swiętliwych i rozumiejących interes własny i społeczny.

Rozwój Spółki rokuje jaknajlepsze nadzieje na przyszłość, przedstawia dobrą lokatę dla naszych oszczędności i wobec tego jest dla nas bodźcem do dalszej pracy w kierunku tworzenia dobre zorganizowanych kolonii.

Rodacy! Śpieszcie się i nadsyłajcie zgłoszenia po akcje pod następującym adresem:

Companhia Colonizadora e Mercantil Paranaense S. A.
Caixa postal 222. — Curitiba, Paraná Brasil.

Pod tym samym adresem można przesyłać przekazy pieniężne na zamówione akcje, które będą wysłane zamawiającym natychmiast po otrzymaniu należności.

Kupujcie akcje drugiej emisji Parańskiej Spółki Kolonizacyjno Handlowej T. A.

Kurytyba, dnia 16 kwietnia 1934 r.

ZARZĄD.

DRZEWO Płyty i żelazto kuchenne i wogóle wszelki materiał konstrukcyjny.
WAPNO
CEMENT
RURY GLINIANE
DACHÓWKI
ŻELASTWO
SZKŁO
GWOŹDZIE

MACEDO & CIA.
Wielki depozyt materiałów do konstrukcji

Rua João Negrão 621
CURITIBA — PARANA
Caixa Postal, 387 — Telefon 896

Eksporterzy wapna znanej marki „GLOBO”

ARMAZEM E PADARIA „S. FRANCISCO”
DE JOSÉ NICOLAU ABAGE

Artykuły spożywcze pierwszej jakości. Wina, konserwy i t. p. Piekarnia elektryczna, zaopatrzona w najnowsze środki techniczne. — Czystość (gwarantowana). Kompetentni piekarze wykluczają możliwość jakiegokolwiek konkurencji z produktami „Abage”.

Ul. Saldanha Marinho Nr. 123 t. — Tel. 89. CURITYBA — PARANA

FABRYKA OBUWIA
A T A B
MIGUEL S. ATAB
Travessa Oliveira Bello, Nr. 17 — CURITIBA PARANA

Posiada zawsze na składzie ogromny wybór obuwia męskiego, damskiego i dziecięcego po cenach bezkonkurencyjnych. Przyjdźcie i przekonajcie się!

Wielki wybór nowych kapeluszy.

KOLONIŚCI! Nie zapomnijcie, że ubrania nowe, jak i używane, najtaniej nabyć można tylko w znanym sklepie

TINTURARIA ROMANIA
Ul. Cruz Machado, (pomiedzy Dr. Muricy i Praça Tiradentes)

Filja: „NOVO MUNDO”
Ul. Barão do Rio Branco 364.

MÓWI SIĘ PO POLSKU.

Czytajcie, co mówi szeroko znany w Pelotas i cieszący się liczną klijentelą lekarz, dr. Rasgado:

Oświadczam, iż przepisuję z wielkim powodzeniem PEITORAL DE ANGIO PELOTENSE, wyrabiany w aptece Sequiera i przeznaczony do leczenia przewodu oddechowego. Czynie dobrowolnie i chętnie niniejsze oświadczenie, na podstawie dodatnich wyników, jakie miałem sposobność zauważyć, stosując wspomniane lekarstwo od wielu lat, tak w mej klinice prywatnej, jak i szpitalnej.

DR. RASGADO.
Firma uwierzytelniona przez notariusza A. E. FICHERA.
Pozwolenie nr. 511 z 26 marca 1906
Depozyt główny: DROGARIA SEQUEIRA — Pelotas, Rio Grande do Sul.
Na sprzedaż wszędzie. (90)

Z Pomorza Św. Katarzyny

Benjamin Constante.
Szanowna Redakcjo Gazety Polskiej!

Dnia 13 maja odbył się w naszej kolonii obchód Konstytucji majowej staraniem komitetu szkolnego, to jest pp. Władysława prezesa i Franciszka skarbnika Kaźmierskich. Po nabożeństwie zeszli się wszyscy rodzice, których dzieci brały udział w obchodzie, w domu F. Kaźmierskiego. Po obiedzie dzieci odśpiewały hymn narodowy polski i brazylijski, potem deklamowały wierszyki i odśpiewały jeszcze kilka narodowych piosenek.

Władysław Kaźmierski jako prezes polskiej szkoły, wygłosił przemówienie, zastosowane do uroczystości, wreszcie zwrócił się do obecnych z gorącą prośbą o zgodę i jedność, której jest nam brak, oraz wspomniiał, aby nikt nie zważał na intrygi i kuszenia, gdyż garstka ludzi wykołejonych nic nie zrobi silnej gromadzie. Wyrzucił w końcu, a raczej prosił aby rodacy dbali o szkołę polską.

Wszystkim tym, co pracowali i pracują około dobra narodowości i wiary, należy się szczerze uznanie i staropolskie Bóg zapłać za ich trudy i poświęcenia. Da Bóg że może wrócić lepsze czasy!

GREMJIUM OLIMPJADA

Dnia 30 b. m., o godz. 21 wieczorem urządził w lokalu T-wa Szkoły Ludowej, przy ul. Colombo nr. 68

BAL ZIMOWY.

O północy będzie miał miejsce konkurs walcia o nagrodę, którą otrzyma szczęśliwy zwycięzca.

Wstęp za zaproszeniami, które nabywać można wcześniej u właściciela hotelu Martins, w zakładzie krawieckim p. Jakóba Prokopiaka przy ul. Riachuelo oraz w Tow. Szk. Ludowej. Członkinie mają prawo wstępu na bal za okazaniem kwitu nr. 6.

Ze sportu

Junacy wygrywają w Teuto w siatkówkę 30 na 2

W dniu 19-go czerwca 1934 r. wieczorem w sali Towarzystwa „Handwerker” zostały rozegrane zawody w siatkówkę i koszykówkę o mistrzostwo Parany między drużynami Junaka i Teuto.

Mecz w siatkówkę Junacy wygrali z wynikiem 30 na 2. Pierwszy mecz w koszykówkę również Junacy wygrali z wynikiem 22 na 2. Drużyna Junaka w składzie: Hessel, Lasota, Wiśniak, Gajdus, Wiśniowski i Wysocki grała bardzo dobrze i o całą klasę przewyższała przeciwnika pod względem technicznym.

Drugi mecz w koszykówkę po bardzo brutalnej grze zakończył się zwycięstwem Teuto.

ZWYCIĘSTWA JUNAKÓW

W niedzielę dnia 24-go czerwca 1934 r. na stadionie „Bel-fort Duarte” zostały rozegrane zawody lekko-atletyczne, w których wzięli udział zawodnicy Coritiby, Teuto, Junaka i Atletico.

Na dziesięć rozegranych konkurencyj Junacy zdobyli 5 pierwszych miejsc, 1 drugie, 1 trzecie i 1 czwarte.

Bieg 110 m. przez płotki 1 miejsce Kania Jan—Junak czas 17”4/5
Bieg 800 m. 1 „ Kinselman „ „ 2.11
Bieg 5000 m. 1 „ Wiśniowski „ „ 17.28
Skok o tyczce 1 „ Wilk Jan „ „ 2.95 m.

Sztafeta 100, 200, 300 i 400 m. 1 „ Drużyna Junaka w składzie: Cichoń, Domański, Roguski i Kinselman.

Rzut młotem 2 „ Kania Jan 27.32 m.
Skok wwyż 3 „ Kania Jan 1.60 m.
Skok wdal 4 „ Kania Jan 5.98 m.

Należy nadmienić, że Kania Jan z Junaka Nr. 5 — Afonso Penna zapowiada się na bardzo dobrego dziesięcioboistę.

Z życia Junaka Nr. 6 w Ponta Grossie

Niedziela, dnia 17 b. m. upłynęła pod znakiem herbatki junackiej. „Junak” miejscowy z inicjatywy prezesa p. Stanisława Zambrzyckiego, urządził zabawę taneczną, uroczaioną herbatką. Na zabawie która się rozpoczęła o 2-ej p. p. zebrała się cała brać junacka i przy dźwiękach muzyki puściła się w ohoce płąsy. Około 5-tej podano herbatkę przygotowaną przez junaczki, na głowkach których, spoczywał cały ten „herbaciano-ciaszkowy” kłopot.

Podczas herbatki poprosił o głos p. Zenon Kubiak który pafrazując „Ode do Młodości”, A. Mickiewicza, przemówił w serdecznych, ciepłych słowach do młodzieży która wylatując ponad poziomy czechy swarów, kłótni i plotek, garnie się do pracy, organizując się. Lot młodzieży junackiej orlim winien być, obliczonym na daleką metę, wytrwałym, celowym a ranie Junaka, silne jak piorun, silne i potężne jak też młodzieży, która przed 20 laty mając Orła-Komendanta na czelu, orlim swym lotem i silnym jak piorun ramieniem, oczyściła Ojczyznę z najeźdźców. Mówca

Ze Świata

Polska

Polski pociąg okrężny dookoła Europy. Przygotowania do uruchomienia pociągu okrężnego naokoło Europy są na ukończeniu. Pociąg ten obliczony jest na 250 osób. Podróż ma trwać dni 13 i prowadzić będzie z Warszawy do Niemiec, Francji, Włoch i Czech, skąd nastąpi powrót do Warszawy.

Pociąg okrężny złożony będzie z wagonów 2-giej klasy, w których turyści spędzać będą noclegi po 4 osoby w przedziale. Pościel dostarczona będzie przez władze kolejowe. Do pociągów włączony będzie specjalny wagon z urządzeniem kąpielowym. Turyści podróżować będą za paszportem zbiorowym. Koszt 13-dniowej podróży wraz z utrzymaniem i wszelkimi opłatami ustalony został na 600 zł. od osoby.

Odkryto dwie osady z epoki kamiennej pod Warszawą. Państw. Instytut archeologiczny w Warszawie odkrył dwie przedhistoryczne osady z epoki kamiennej w bliskich okolicach Warszawy: jedną w pobliżu wsi Lin, pow. grójeckiego, drugą zaś pod Drownicą, w pobliżu Marek.

Odkrycia dokonano z okazji robót nivelacyjnych przy budowie nowych domów. — Archeologowie natrafili na liczne zabytki przedhistoryczne w postaci narzędzi kamiennych, starych naczyń glinianych itp.

Francja

Wypadek degeneracji. W Pontoise był sądzony przez zwykły Trybunał Wilhelm hr. de Segur de edzie historycznego nazwiska, który silnie pijany przejechał kobietę, a następnie uciekając przed odpowiedzialnością przewrócił samochodem kilka kurników. Segur jest żonaty z słynną aktorką Cecilie Sorel. Na rozprawie znajdowało się wiele eleganckich pań i wielki tłum ciekawych. Prezydent Trybunału zwrócił się do oskarżonego w następujący sposób: Należy pan do rodziny, która odznaczała się aktami odwagi, lecz nie okazałeś się pan godny nazwiska, które masz zaszczyt nosić! Segur skruszony, płacząc w głos przyznał swą winę. Prezydent powiedział jeszcze, że Segur pije zbyt wiele.

Oskarżony został zasądzony na rok więzienia, bez przemiany na karę pieniężną, na 500 franków grzywny i na 2000 franków odszkodowania, rodzinie swej ofiary. Artystka nie była obecna na tej rozprawie, hańbiącej jej męża.

Skazanie bankierów na grzywnę. Sąd skazał bankierów Bouilloux Lafont, ojca i syna na grzywnę w wysokości 3000 franków, za przekroczenie prawa o Stowarzyszeniach Anonimowych.

Odsłonięcie Pomnika. W Verdun odsłonięto na wzgórzu I. 304 pomnik dla uczczenia żołnierzy po egłych w czasie walk stoczonych o tę forteczkę. Przemawiał przy tej sposobności marszałek Petain.

Konflikty w Toulouzie i Lyonie. W czasie odbywania się bankietu „Młodzieży Patryjotycznej” w Toulouzie rozpoczęły się rozruchy trwające do świtu. Komuniści usiłowali wtargnąć do sali bankietowej, lecz zostali odparci przez policję. Manifestanci wyrwali ławki w ogrodach publicznych, sztachety z parkanów, wreszcie napadli na samochody i kaminjony, pod które podłożyli ogień. Na placu La Fayette zabarykadowali się niektórzy z manifestantów, lecz zostali wyparci przez policję. Nie było ni zabitych, ni rannych, w czasie tych rozruchów, tylko kilka koni strażi publicznej, zostało poranionych przez tłum. Trochę później przyszło jednak do gwałtownego starcia, w czasie którego odniosło rany 23-ch gwardzistów i 50-ia demonstrantów. Kilka sklepów poniosło znaczne szkody. Rano miasto przedstawiało swój zwykły codzienny wygląd. W Lyonie z powodu wiecu członków T-wa „Solidarność Francuska” przyszło do bójki, w czasie której policja wymieniła z demonstrantami kilka strzałów.

Organizacja Polityczna Alzacji i Lotaryngii. Kilku deputowanych alzackich złożyło projekt w Izbie Deputowanych stworzenia osobnego ciała administracyjnego w Alzacji i Lotaryngii, które składałoby się

departamentów „Wyższego i Niższego Renu”, a zatrzymując ścisłą łączność z Francją posiadaloby obszerną autonomię. Na czele rządu stałby administrator będący zarazem komisarzem rządowym. Również prowincja ta miałaby posiadać odrębny sejmik. Stolicą administracyjną, miałby i nadal być Strasburg.

Zawieszenie wypłat zobowiązań niemieckich zagranicznych. Nota rządu niemieckiego donosząca poszczególnym innym rządom o zawieszeniu wypłat należności przez rząd niemiecki wywołała wielką konsternację wśród wierzycieli. Niemcy mają 60.000.000 marek zobowiązań wobec Imperjum Brytyjskiego, co wywołało ostry sprzeciw ze strony pana Neville Chamberlain'a w Izbie. Gabinet francuski zebrał się na naradę, by znaleźć sposoby ochrony interesów eksporterów francuskich w Niemczech. Również jest zaniepokojony rząd Waszyngtoński. Rozważa się możliwość represali, przez położenie aresztu na sumach pieniędzy, należących się kupcom niemieckim, a złożonych w bankach angielskich. Prasa amerykańska atakuje ostro Hitlera, oświadczając, iż Mussolini musiał mieć ogromny zawód, spotykając zamiast realnego polityka, człowieka mającego jakieś mgliste zamiary. Niektóre pisma amerykańskie piszą, że Rząd Hitlerowski skompromitował Niemcy zagranicą, o czem mieszkający Rzeszy, pomimo ostrej cenzury muszą się dowiedzieć. Hitler lepiej zrobiłby pisać „New York Times”, by porzucił swe sny o rewizji traktatów i o przymierzach, a wziął się na serio do uporządkowania własnego domu.

Niemcy
Odwiedziny floty angielskiej. Świnoujście (Swinemuende). Po pierwszy raz od czasu wojny zarzucił tu kotwicę statki wojenne angielskie. Flota złożona z 5-iu kontrtorpedowców, przybyła do tamtejszego portu na osiem dni w odwiedziny. Marynarze brytyjscy zostali przyjęci bardzo serdecznie przez miejscową ludność.

Profesor Zieliński w Berlinie. Minister Propagandy Goebbels przyjął na audjencji prezesa polskiej Unji Intelktualnej, profesora Zielińskiego, zaproszonego przez „Niemieckie T-wo Studjów Europy Wschodniej” do wygłoszenia w starej auli Uniwersytetu Berlińskiego odczytu na temat „Chłop Polski w Historji i Literaturze Polski”. Z inicjatywy ministra Propagandy komisarz Rzeszy dr. Bahreus wydał na cześć profesora Zielińskiego wielki bankiet.

Krótki pobyt p. Nadolnego w Moskwie
Komunikat urzędowy podaje, że poseł niemiecki w Moskwie Nadolny, przeniesiony niedawno z Angory, został na własne żądanie przeniesiony w stan spoczynku. Niezbyt dawno pisma niemieckie wyciągały rozmaite przypuszczenia, z powodu przyjaźni Nadolnego z jednym z najwyższych dygnitarzy sowieckich, iż ten dokona niezwykłych posunięć politycznych w Rosji na korzyść Niemiec. Obecnie te nadzieje spełzły na niczem. Prezydent Hindenburg mianował jego następcą Schulenberga. Dzienniki niemieckie oświadczają, że ustąpienie Nadolnego nie oznacza zupełnie zmiany kursu polityki niemieckiej względem Sowietów.

Katastrofa niemieckiego statku „Dresden”. Donoszą z Oslo o katastrofie statku niemieckiego „Dresden” który wiozł przeszło 1200-u pasażerów, przeważnie robotników z Saary. Okręt uderzył w skałę podwodną, lecz kapitan pomimo uszkodzenia kadłuba statku nie przerwał żeglugi, ale widząc iż okręt poczyna tonąć wjechał do fiordu, t. j. wąskiej a długiej zatoki morskiej i utknął naumyślnie na mieliznie. Woda wpadająca istnym wodospadem do oddziału maszyn, sprawiła, iż statek począł tonąć. Przymocowano go grubymi linami do skał, a załoga rozpoczęła akcję ratunkową. Prawie wszyscy pasażerowie zostali wyratowani, oprócz trzech, którzy zatonęli, gdy pierwsza łódź ratunkowa spuszczona na morze wyrzuciła się. Oprócz tego dwie pasażerki matka i córka już na pokładzie statku norweskiego, zmarły na udar sercowy, który nastąpił z powodu przerażenia się kobiet. Czternaście kobiet i

jeden kucharz okrętowy oraz kilku pasażerów odniosło rany, gdy na początku akcji ratowniczej wybuchła panika i ludzie poczęli się tłoczyć. Kapitan i załoga pozostali na statku aż do momentu gdy okręt począł pogrążyć się w wodę. Obecnie dziób tylko wznosi się ponad powierzchnię wody. Na sygnał o ratunek, S. O. S., przychwycony przez statki znajdujące się niezbyt daleko od miejsca katastrofy, wiele z nich pośpieszyło rozbitkom z pomocą, a również „awizo” francuskie „Ardent”, który to statek nadzorował połowu ryb, na morzu północnem. Do portów norweskich przybijają statki wiozące rozbitków, którzy potracili całe mienie w katastrofie.

Austria

Austria broni się. Rada ministerjalna postanowiła znieść wiele przywilejów sędziów Rząd może przenosić każdego z nich, jeżeli by się okazał stronnictwem. Prawo rewizji domowej, przysługującej dotychczas władzom sądowym, zostało obecnie rozszerzone na władze policyjne.

Wszystkie stowarzyszenia niemieckie lub chylące się do polityki narodowo-socjalnej, zostały zamknięte.

Nie wolno szukać zwłok Attyli. Władze zabroniły właścicielowi zamku Anrolzmuenster poszukiwania zwłok Attyli, sławnego wodza hunów, narodu dzikiego, który w dawnych czasach przybywszy z Azji, dał się we znaki europejskim państwom. Według podania, Attyla miał być pochowany w złotej trumnie. Właściciel zamku miał objawienie iż w murach tegoż są ukryte zwłoki tego pustoszyca, zwanego „biczem bożym”. Oprócz trumny, właściciel średniowiecznego zabytku spodziewał się znaleźć „ziemską energję do uzyskania wiecznego światła”. Władze nie chcą dopuścić do zrujnowania zamku, tylko na podstawie mrzonek, i nie dozwolily, całkiem słusznie, by zostały zaczęte poszukiwania.

Włochy

Wezwanie do wspólnej obrony. Dziennik „Popolo d'Italia” wzywa wszystkie narody europejskie, by połączyły się, celem zwalczania ekspansji japońskiej.

Rokowania handlowe z Austrią. Rozpoczęły się w Trieście rokowania z delegatami austriackimi, celem urzeczywistnienia umów konferencji, odbytej dn. 14-go maja. Włochy mają poczynić szereg ułatwień, by skierować cały eksport Austrii, przez port w Trjeście. Austria ma zamiar utrzymać wprawdzie cło w tamtejszym porcie, celem ułatwienia przywozu i wywozu.

Stajnie papieskie zostały zamknięte. Jak donoszą z Rzymu, słynne stajnie watykańskie, które ongiś szczyliły się posiadaniem 60 wspaniałych rumaków, zostały definitywnie skasowane. W ten sposób po ulicach Rzymu nie będą już pędziły czarne jak węgiel konie, ciągnące powozy watykańskie. Wszyscy bowiem pracownicy, kardynałowie, a wreszcie i sam Ojciec św. używają tylko samochodów.

Naismutniejszy los spotyka woźnicę, który przez długie lata wozził papieża we wspaniałej karocy. Jest to 80-letni Rinaldo Jacchini, który jest potomkiem poprzednich sławnych woźniców i od 60 lat zajmuje swoje stanowisko.

Litwa

Niepowodzenie Waldemarsa. Waldemars, były dyktator Litwy, został skazany na dwanaście lat ciężkich robót za uknućcie spisku przeciw obecnemu Rządowi.

Nie wolno używać synagog do celów agitacyjnych. Rząd zabronił wszelkich zebrań w synagogach, oprócz nabożeństw, gdyż zwymano tam często zebrania, skierowane przeciw Rzeszy niemieckiej, lub wyrażano protesty przeciw polityce Anglii w Palestynie.

SKŁAD MEBLI FIRM Y
JAKÓB KOZIEŃ
Rua São Francisco, 322
Sprzedaje się meble: szafy, krzesła, łózka, kołyski, stoły, kredensy, szafy kuchenne, sofy, kanapki i t. p., powyżej wspomniane sprzęty wykonuje się na zamówienie.
CENY BARDZO NISKIE.

Noc w towarzystwie rekinów

Przygoda angielskich podróżników dookoła świata

Przed niespełna rokiem wybrali się dwaj młodzi Anglicy małym kutrem żaglowym w podróż dookoła świata. Powodowała nimi tylko chęć sławy i żądza przygód.

W pobliżu samotnej wyspy Koskowej na Oceanie Indyjskim, słynnej ostatnio z licznych wypadów po zakopany skarb, który ma tam spoczywać od dwustu lat, przeżyli chwilę strasznego niebezpieczeństwa.

Obydwa podróżnicy udali się na ląd, aby uzupełnić zapasy słodkiej wody i nazbierać orzechów kokosowych. Gdy powrócili z głębi wyspy na wybrzeże, przekonali się ku swemu przerażeniu, że kuter oderwał się od miejsca, w którym był zakotwiczony i wypłynął na otwarte morze. Mimo niebezpieczeństwa, grożącego im ze strony rekinów, obydwaj śmiało rzucili się w pogoni za statkiem w wodę. Lecz oto groziło im nowe jeszcze straszniejsze niebezpieczeństwo. Statek porwał szybki prąd i pędził go wprost na wystającą z morza skałę.

Nieuchronna zguba wskutek gwałtownego prądu

Daremnie usiłowali zagrożeni zgubą Anglicy nawrócić mały statek, płynący w błyskawicznym tempie. Pędził w stronę skały, która miała im przynieść pewną śmierć. Nagle — inna przeszkoda. Oto w drodze do skalistej wybrzeża zatrzymał się statek na podwodnej iglicy skalnej, która przedziurawiła jego dno. W krótkim czasie napełniły się kabiny wodą. Anglicy zdawali sobie z tego sprawę, że kuter jest stracony. Od ładu dzieliło ich tylko

100 metrów, których przepłynięcie przedstawiałooby trudności, gdyby nie niebezpieczeństwo rekinów. Istotnie groźne ich cileska przelyskiwały od czasu do czasu w wodzie. Podróżnicy nie wiedzieli którą śmierć mają wybrać: czy czekać cierpliwie, aż statek zatoni, czy też rzucić się w wodę, aby dać się pożreć potworom morskim.

Straszna noc na tonącym statku

Nadmiar złego zaczął padać deszcz, a silny wicher pędził spiętrzone fale w stronę wąskiego kutra. Z wybrzeża wyspy nie mógł im nikt przybyć z pomocą, ponieważ było niezamieszkałe. Obydwe małe kabiny były już wypełnione wodą, a ulewa udaremniała zaświecenie latarni na pokładzie. Dokoła kutra nagromadziła się masa rekinów, wietrzących żer. Wówczas skazani na śmierć Anglicy powzięli ryzykowny plan: zaczęli rąbać kuter i budować w ciemnościach nocy

Co będziemy jedli w niedzielę?

Zupa z rabarbaru
Wziąć 3/4 kila łodyg rabarbaru, 20 deka cukru, półtora deka mąki kartoflanej i kwaterkę śmietany oraz parę goździków i cynamonu do smaku. Łodygi obrać z włókien, pokroić w kawałki, zalać 6-iu szklankami wody, dodać korzeni i gotować przez 20 minut. Potem masę przeceďte przez sito, wysypać cukier, dodać mąkę kartoflaną, rozmieszając w pół szklance wody i zagotować. Nakoniec dodać kwa-

trawę. Były to straszne, wstraszające godziny. Gdy nadszła świt, przekonali się ku swemu przerażeniu, że są formalnie obżeni gromadą rekinów. Zaczęli strzelać do potworów, lecz nie odstraszyło rekinów, które stały się jeszcze groźniejsze.

Wyratowanie z niebezpieczeństwa

Tratwa była już prawie gotowa, gdy podróżni stwierdzili z przerażeniem, że statek tonie. Szybko zrzucili tratwę na wodę, mając nawet czasu uratować zapasów pożywienia i słodkiej wody. Teraz prąd, który przez tem doprowadził ich do katastrofy, okazał się zbawiennym, pędząc tratwę w stronę skał na brzeżnych. Wkrótce znaleźli na mieliznie tuż przy brzegu, lecz nie obawiali się już rekinów, które pływają tylko w bardzo głębokiej wodzie.

Lekko ranni wskutek uderzenia o podwodne skały, przemieci do nitki, spragnieni i głodni, znaleźli się podróżnicy przy brzegu. Wkrótce nadjechał głowiec, który zabrał ich na pokład.

terkę młodej kwaśnej śmietanki doskonale rozbitę, wymieszać już więcej nie gotować. — Można podać na zimno i na gorąco z grzaneckami z bułki lub kluskami krajanami.
Uwaga: Przy każdym dosadniczym powinien być rabarbar, bo to zdrowe i dobre warzywo, rozradzające się z korze-

Homeopatja, specjalności aptekarski perfumierja, zioła lecznicze i produkty homeopatyczne wogóle
Casa da Homeopatia
Praça General Osorio nr. 87
CURITYBA — PARANA

Wielka wyprzedaż zimowa

Niezwyknięta Casa do Povo, która w dalszym ciągu panuje nad rynkiem, dzięki swym zniżonym cenom, poleca swym Szan. odbiorcom olbrzymi wybór artykułów zimowych, po cenach przystępnych dla każdej kieszeni.

KOMPLETNE WYPRAWY ŚLUBNE DLA NOWOŻEŃCÓW OBOJGA PŁCI

PELUCJE, KASHA, KASZMIRY	Koce fanelowe, pojed. szerokość	11\$500
	Koce z prawdziwej wełny wielbłądziej	44\$000
	Koce fanelowe, podwójna szerokość	14\$000
	Koce z czystej wełny, podw. szerokość	27\$000
	Koce z wełny wielbłądziej, podw. szer.	38\$000
	Koce z prawdziwej wełny wielb., podw. szer.	55\$000
	Koldry o powłoce w kratkę, pojedyncza szer.	13\$000
	Koldry kryte kwiecistym perkałem poj. szer.	16\$000
	Koldry kryte kwiecistym kretonem, poj. szer.	25\$000
	Koldry w kratę, podw. szer.	18\$000
	Koldry z perkalu kwiecistego, podw. szer.	20\$000
	Koldry z atlasu Royal, podw. szer.	40\$000
	Koldry z atlasu Duchen, (podobne do jedwabiu) ..	55\$000
	Koldry dla dzieci	\$8000
	Koldry pojedyncza szerokość od	4\$500
	Koldry podwójna szerokość od	11\$000
	Plótna — Perkale — Kretony etc.	
	Plótno surowe, Indio prawdziwe, 10 metrów	\$8000
	Plótno surowe, podw. szer. 1,50, 10 metrów	24\$500
	Plótno surowe podw. szer. 2 metry, 10 m.	33\$000
	Plótno białe, sztuka 10 m.	\$8500
	Perkalik biały, różnej marki, od	\$5500
	Kreton zwyczajny, szer. 1,40, metr.	2\$800
	Kreton półniani, szerokość 2 m.	4\$500
	Kreton półniani, szer. 2,20, metr.	5\$000
	Kreton półniani, kolorowy, szer. 2,20, metr.	5\$800
	Tkaniny i różne artykuły	
	Kratki i zewiry (olbrzymi wybór, od	\$800
	Dreluchy (przeszło 50 typów) od	\$800
	Perkaliki kwieciste, od	\$800
	Opaliny, podwójna szerokość, od	1\$500
	Luizyny od	1\$200
	Trykoliny gładkie i w paseczki, od	2\$500
	Perkale kwieciste, od	1\$300
	Alpaka jedwabna, od	3\$500
	Kwabie w desenie, od	4\$500
	Koce popielate, podw. szer.	9\$000
	Cordoné jedwabne, wszelkie kolory	5\$000
	Lingerie jedwabne, najlepszy gatunek	6\$000
	Sultana Bostor jedwabna, na żakiety	15\$000
	Palha de seda japońska	5\$000
	Merino angielskie, na ubrania żałobne	2\$000
	Siatka jedwabna dla oblubienic, szer. 2 m. od ..	10\$000
	Welonj słubne, od	10\$000
	Girlandy nowego typu, od	5\$000
	Chusteczki kieszonkowe, od	\$300
	Spodnie drelchowe, od	4\$000
	Koronki walcjańskie i linae	1\$000
	Parasolki czarne, sztuka	10\$000
	Pantofle filcowe na zimę	2\$800
	Jedwab do szycia, tubki duże	\$200

Olbrzymi wybór kołder i koców
T Y L K O
w Casa do Povo
która jest depozytariuszką produktów największych fabryk brazylijskich i bywa wyróżnianą przez pracownicę Kolonję Polską.
PRAÇA CEL. ENÉAS 129 — TEL. 321

List z Polski

Rząd nie ogłosił jeszcze, w jakim kierunku pójdzie jego polityka gospodarcza. Pisma snują tylko przypuszczenia, od czego rząd zacznie. A więc ich zdaniem, premier profesor Kozłowski, który był parę lat temu ministrem reform rolnych, rozumie, że przedewszystkiem trzeba podnieść wieś z upadku, trzeba wzmocnić się nabywcą warstw wiejskich. Bo gdy się ją wzmocni, przemysł zyska odbiorców i bezrobocie samo przez się osłabnie bez kosztownych a często mało owocnych robót „inwestycyjnych“ (nakładowych). Są wszakże ich zwolennicy, wiedzą jednak chyba, że tylko nowa, duża pożyczka umożliwi dokonanie robót publicznych.

Druga po jezka?

Ale i sam skarb, chory na niedobór, wymagałby pożyczki. A skąd ją wziąć? Istnieją dwie możliwości: uzyskanie pożyczki z Francji lub odwołanie się do narodu. To drugie jest pewniejsze, naród jednak osłabiony gospodarczo dużyby dać nie mógł.

Jej bezwzględni przeciwnicy

Przeciwko pożyczce opowiedzieli się zachowawcy w dzienniku „Czas“. Chcą oni, by rząd zaoszczędził 300 milj. na wydatkach i by w ten sposób pokryty został niedobór. Wolają, by nowy premier okazał się „człowiekiem surowym, nieugiętym, bezlitosnym stróżem równowagi budżetowej“.

Porozumienie między rolnikami

Handel zagraniczny cośmy przysporzył skarbowi. Zwrociliśmy się teraz ku Niemcom. I oto rolnicy polscy i niemieccy zgodzili się: niemieccy na przywóz większej ilości drzewa tartego i okrągłego oraz nabiału, a polscy na przywóz samochodów i innych wyrobów przemysłu. Porozumienie to muszą jednak zatwierdzić oba rządy.

Liga Narodów

Liga zajęła się „bolączką“ niemiecką. Oto Niemcy, obywatel

naszego państwa, poskarżyli się Lidze, że im rząd polski nie dał zezwolenia na sprzedaż spirytusu. Pięć im wolno, to prawda, przynajmniej mimochodem, ale sprzedawać nie... Gdzie dowody na to? Braknie.

Strona polska oświadczyła, że przy udzielaniu zezwolenia na sprzedaż alkoholu nie patrzy się na narodowość i nikogo się nie krzywdzi pomijaniem z tej racji, że proszący nie jest Polakiem. Mówca polski ostrzegł radę Ligi, aby się tak błahą sprawą nie zajmowała, bo to przynosi ujemną jej powadze. Liga jednak, a głównie Anglia, bo Rzesza, jak wiadomo, z Ligi wyszła, chce się koniecznie dowiedzieć, czy Niemcom stała się na polu spirytusowym krzywda, czy też nie. No i rzecz odwołka się do września.

Rosja się zbliża

O wiele ważniejszą jest możliwość wstąpienia Rosji do Ligi Narodów. W takim razie Polska zażąda dla siebie stałego miejsca w radzie Ligi, o czym już była mowa z ministrem Barthou w Warszawie. Musimy pamiętać, że wraz z wejściem Rosji do Ligi mogłaby się odnowić przewaga tego zaborczego państwa w Europie, a w interesie polskim leży, by Rosja cały wysiłek polityczny i wojskowy zwróciła na Daleki Wschód.

Francja wszakże radaby ściągnąć Rosję do Ligi i to już jako swą sojuszniczkę. Francja czyni to, widząc, że nie może bezwzględnie liczyć na Anglię. Obecny rząd angielski opiera się na zachowawcach, partii najzwyczajniej dla Francji. Mimo to Francja wskutek oporu Mac Donalda nie może doczekać się przymierza z Anglią. Tymczasem w wyborach uzupełniających do izby gmin angielskiej przechodzą posłowie z partji pracy. I rzecz możliwa, iż ta właśnie partja zwycięży w wyborach powszechnych za lat parę. Otóż na nią jeszcze mniej liczyć może Francja. Powracca tedy, acz z niechęcią, ku dawnej polityce, opartej na przymierzu z Rosją.

„Silne prądy“

Oprócz Francji, ku Rosji wyciąga dłoń Bułgaria. Narazie nie

dla przymierza, lecz tylko dla wznowienia stosunków. Bo Bułgaria ludziła się, aż nazbyt długo, że carat w Rosji powróci.

W tej chwili Bułgaria ma „silny rząd“, to jest taki, który zawiesił konstytucję, rozpuścił sejm, zniósł samorząd, słowem, jest samowładny.

Przyczyna przewrotu: rozbięcie partyjne i groza komunizmu.

Podobnie na Łotwie o parę dni wcześniej rząd zrobił się samowładnym. Usunął nabok sejm, zniósł partję, zawiesił swobody obywatelskie.

Jak się tłumaczy, uczynił to z obawy przed dwojakim powstaniem: faszystów i socjalistów.

Poznań 3 czerwca 1934.

NATURALIZACJE
dokumenty do zawierania małżeństw przygotowuje się w jaknajkrótszym czasie, po cenach umiarkowanych.
Ul. Barão do Rio Branco 562
CURITYBA.

Baczność Kolonisci Polscy!
Jeżeli macie wasze ziemie zahipotekowane, to udajcie się natychmiast do Międzynarodowego Biura Informacyjnego przy ulicy Dr. Muricy, 435 w Kurytybie, a ono poda wam odpowiednie wskazówki i sporządzi potrzebne dokumenty prawa do 50 proc. amortyzacji (spłaty) waszego długu przez Rząd, na podstawie dekretu 24233 z 12-5-34 (Reajustamento Economico).

Wywichnięcia, upadki, kontuzje
328-32-st.-3 BALSAMO CURATIVO
Casa da Homeopathia
Praca Osorio 87 — Kurytyba

U w a g a !
Sprzedaje się w Castro PRACOWNIE BLACHARSKA bardzo tanio — za cenę okazijną. Wszelkich informacji zasięgnąć można przy ul. 15 de Novembro 558 w Kurytybie. 4-9

ZJAZD ZWIĄZKU TOWARZYSTW POLSKICH MISIONES I PARAGWAJU

(Na podstawie umyślnych wiadomości dla „Gazety Polskiej“ z Posadas)

W niedzielę dnia 3 czerwca odbył się w Posadas, stolicy argentyńskiego terytorjum Misiones, doroczny zjazd „Związku Towarzystw w Misiones i Paragwaju“.

Za lokal zjazdu służyła dawna Świątelnia Strzelecka, obecnie pomieszczenie sekretariatu Związku i redakcji pisma „Osadnik“.

Zjechało się około 30 osób, delegaci z osad Apostoles, Azara, Corpus, Pikada Lopez i inne. Obrady były bardzo ożywione. Tegoroczny zjazd Związku stwierdził z zadowoleniem, że założona w 1931 r. organizacja wzrasta w siłach i że dzieła jej się mnożą. Z okresu sprawozdawczego mamy do zanotowania dwa ważne wydarzenia:

1. Ugruntowanie i podmurowanie Polany, pierwszej kolonii polskiej na całej Ameryce Południowej, założonej własnymi siłami zorganizowanego i świadomego swych celów osadnictwa. Sformowanie Spółki Osadniczej Polańskiej nastąpiło z ducha, jakim Związek misjonersko-paragwajski jest ożywiony. Polana, położona nad brzegiem Parany, rozwija się, rośnie i jest już dziś jednym z centrów zorganizowanej polskości w Misiones. W listopadzie ub. r. przystąpił do akcji polańskiej Bank Polski P. K. O. z Bs. Aires w charakterze gospodarza, zapewniając kolonji finansową podstawę i przyszłość.

2. Podobnie w listopadzie ub. r. powstał własny organ „Związku Towarzystw“, pod tytułem

„Osadnik“, wychodzący w Posadas, jako dwutygodnik. Pismo posiada własną drukarnię, a czcionki zostały sprowadzone z Warszawy.

Nowy Zarząd „Związku Polańskiego“, jaki został wybrany na zjeździe: Prezes Michał Zubrzycki z Apostoles, bardzo zasłużony osadnik-pionier, zwany przez argentyńczyków „Jefe de los Polacos en Misiones“, wiceprezes Kazimierz Bzowski z Polany, były parańczyk; sekretarz Leopold Nowak z Posadas, redaktor „Osadnika“, zast. sekretarza Marjan Bębnowski, nauczyciel stałych kursów polskich w Apostoles; skarbnik Jan Szychowski, właściciel młyna ryżowego w Apostoles; zast. skarbn. Andrzej Tarnowski, właściciel zakładu mechanicznego w Apostoles.

Na delegatów na Zjazd Światowego Związku Polaków w Warszawie wybrani zostali: Leopold Nowak, Tomasz Lagutt z Corpus, (znany działacz i pszczelarz, b. kurytybianin) i Stanisław Kółaczewski z Apostoles.

„Gazeta Polska“ zasyła nowemu zarządowi i delegatom serdeczne życzenia, wiedząc iż sprawa w dobrych rękach spoczywa — a zarazem żałuje, iż delegacji na zjazd warszawski nie mógł przyjąć prezes Związku p. Michał Zubrzycki, któremu bieg przedsięwzięcia uniemożliwia oddalenie się od interesów na dłuższy czas.

MATERIAŁY NA UBRANIA

Ul. 15 de Novembro 129

! Nie kupujcie przed odwiedzeniem naszego sklepu, gdzie znajdziecie materiały ostatniej mody po cenach iście bezkonkurencyjnych.

AD MUNDO
DAS CASEMIRAS

Cia. Territorial „CAJURU“

LOTY NA SPŁATY OD 12\$000 NA NAJPIĘKNIEJSZYM PRZEDMIĘCIU KURTYBY, 2.880 METRÓW OD STACJI KOLEJOWEJ.

416 RUA 15 DE NOVEMBRO 416

Dominik Kurecki

zawiadamia klientelę, iż pracuje nadal w fachu krawieckim, przy ulicy Dr. Muricy Nr. 461, wykonując garnitury sukienne, począwszy od 120\$000. **ROBOTA GWARANTOWANA.**

! OKAZJA !

Z powodu choroby sprzedaje się ładny pensjonat, dobrze umeblowany, położony w centrum miasta. Cena okazyną — bardzo niska. — Łaskawe oferty proszę nadsyłać do redakcji „Gazeta Polska“ w Kurytybie, przy ul. Aquidaban, 842.

! UWAGA !

Wynajmę tanio DOMZ TRZEMA LOTAMI gruntu, położony w Agua Verde, 5 minut od tramwaju. Informacje: Charutaria Liberty, p. Flobecki, przy placu Traeentes nr. 305 w Kurytybie.

6-9

Piękna ekscelencja zaczęła się w bramie stajni. Rzuciła tak zagawkowe spojrzenie na przebranego wolnomularza, że on to spostrzegł. — Baczność — rzekł sam do siebie — to coś znaczy, ten wzrok na coś takiego w sobie, że zmusza do największych ostrożności. — «Franek», — zawołała piękna ekscelencja — przyprowadź prócz obu wierzchowców jeszcze tego poczciwego «siwka».

Rzecz dziwna, masztalcerz niby szedł niby stał. Piękna ekscelencja udawała jednak, że tego nie widzi.

Wszak była tak przyzwyczajoną do dziwnych humorów i objawów u swego giermka, że nie zwracała już na nie uwagi.

Nagle „Franek“ odwrócił się szybko. — O, omal, że się nie zdradziłem — szepnął sam do siebie — gdzież się podziała ta zimna krew, która mi pozwoliła zapominać, gdy się głos serca odzywa.

Olbrzymimi krokami podążył do stajni. Tu jednak zaczął zuwać do siebie:

— To ta cudna dziewczyna, którą raz jednak widziałem. Nie znam jej imienia, lecz serce me należy do niej od pierwszego wejrzenia. Gdy ją ujrzał w kościele, gdy mi potem znikła, myślałem, że jej już nigdy nie zobaczę. A teraz — teraz mam ją znowu.

Wnet jednak ustąpił się. — Gdzież ją znajdzie? Czy w pałacu ministra, widać przyjaciółka jego żony. Lecz przez odemnie te myśli — te niewinne czy nie zdolne skłamać, ta dziewczyna czysta, jak źródło kryniczne — ha, ja, ją kocham, kocham.

Konie nie mało się zdziwiły, gdy Franek, który je zwykle pieścił — dziś prawie że ostro wyprowadził je ze stajni.

Tu już stały obie panie. — Franek — rzekła piękna ekscelencja. Ta młoda pani, moja przyjaciółka, będzie się uczyła konnej jazdy. Trzymaj się przy panience, udajemy się do lasu.

Przebrany wolnomularz skłonił się przed Ludwiką, a ona uważała, że patrzył na nią przenikliwym wzrokiem.

Zdziwiona spojrziała na niego. Gdzie to ona widziała takie oczy? Wolnomularz zaś odzyskał napowrót równowagę. Podprowadził konie i pomógł pięknej ekscelencji wsiąść. Potem zwrócił się do Ludwiki.

— Pozwoli, że pomogę pani wsiąść? — spytał spokojnie dzwicznym głosem.

Ludwika, tak zresztą nieufana, odnalazła w tym głosie — zdaje się — coś wzbudzającego zaufanie.

Skinęła głową i zbliżyła się do konia. On wzięł ją za ramiona i lekko podniósł.

Teraz mówił znowu dając jej wskazówki, jak ma się trzymać na siodle, i oczy mu zabłysły zradością, gdy widział, że ona pojętnie słucha jego wskazań.

Potem sam wskoczył na siodło nie dotknawszy się wcale konia. Stajenny otworzył pokornie bramę i obie piękne panie w towarzystwie masztalcerza wyjechały na ulicę.

Ludwika z początku bała się bardzo. Lecz teraz czuła, że siedzi dobrze na siodle i odwaga jej wracała, a nawet jazda zaczynała jej się podobać.

— Więc idź teraz do mej żony i opowiadaj jej o swej siostrze, by Ella nie miała cię w najmniejszym podejrzeniu.

Zdaje mi się bowiem, że możesz mi jeszcze w ściśle rodzinnych sprawach w niejednym pomódz, a jak, to jeszcze później pomówimy.

Doktor Lorenc spostrzegł, że Katzenstein chciał zostać sam.

Pożegnał go więc i udał się natychmiast do mieszkania pięknej pani, która go z radością powitała.

— Panie doktorze — mówiła słodko — jestem panu bardzo zobowiązana, zobaczy pan jednak, że potrafię go wynagrodzić. Mianowicie ostatnie moje przyrzeczenie. Dała znak Lizetce, która dotychczas stała w głębi pokoju.

— Lizetko wyjdź, chcę być sama.

Chytra dziewczyna zrozumiała, że ma teraz stać jakby na straży. Ledwie się też oddaliła, gdy Ella postawiła przed lekarzem małą szkatułkę.

— Panie doktorze, czy pan znasz pismo szyfrowane?

— No, tak, kilka znaków znam ekscelencjo, jest jednak kilka systemów.

— Tak, tak, a czy nie mógłbyś pan tego odczytać?

Doktor wziął kartkę do ręki. Była ta sama, którą Herold i Sennicki podawali swemu towarzyszkowi.

Doktor zdumiał się.

Oczywiście znalazł to pismo, aczkolwiek nie umiał go odczytać.

Były to cyfry używane przez «wolnych czeladników» a nie przez uczniów.

Za każdym razem, gdy który wolnomularz postępował na wyższy stopień, otrzymywał nowe pismo.

— Ekscelencjo — rzekł doktor — to ciekawe, skąd pani ma tę kartkę?

— O! to moja tajemnica.

— Odcyfrować nie umiem — rzekł doktor — te znaki jednak są mi dobrze znane.

— Tak? A któż z nich używa?

— Wysoka ranga wolnychmularzy do których i ja mam zaszczyt należeć.

Ella skoczyła.

— Panie doktorze, czy to prawda?

— Tak jest ekscelencjo!

— A więc pan możesz to przeczytać.

— Tak, gdybym był mistrzem lub czeladnikiem, ale jako uczeń nie posiadam klucza do tego pisma.

Ella miała rozczarowany wyraz twarzy.

— Czy mogę zabrać tę karteczkę? — spytał doktor. — Może mi ją odczyta jaki inny wolnomularz, wtedy pospieszę do pani z wytłumaczeniem. Lecz piękna pani potrząsała głową.

— Zrób pan z tego odpis doktorze, oryginału nie dam.

Lekarz usłuchał. Dziwił się jak Ella do tego przyszła, skąd to dostała, czyby znalazła?

O nie! jakżeby tak wielka dama schylała się po lichą karteczkę — pomięta, zwalana.

Zjazdy sąsiedzkie

Dotychczas na kolonjach naszych, życie społeczne skupiało się przy towarzystwach miejscowych, poza które nie śmiano wyjść.

Oczywiście jest rzeczą zbytnią pisać o tych trudnościach, jakie przodownicy napotykali przy organizacji towarzystw i prac w nich. Są to wysiłki pełne zewszehmiar pochwał i podziwu, ale powoli przechodzą one do historii, miejsce zaś ich zajmuje praca na płaszczyźnie ogólnej.

Jesteśmy świadkami całkiem nowych zjawisk na tutejszym terenie — mianowicie „Zjazdów“, „Złotów“. Cóż to się stało?

Wysłaliśmy początkowo ze swych zagród do miejscowych towarzystw, a dziś już szukamy dalszych dla naszych celów społecznych sukcesów. Chcemy widzieć pracę innych, a siebie pokazać sąsiadom. Nabraliśmy odwagi, wiary w swoje siły i rozpędu do pracy. Już nas nie zadawalna miejscowe środowisko, idziemy do innych, uczymy się i dawać przykład jak praca wyglądać powinna.

Sąsiedzi do nas i my do sąsiadów — oto hasło dnia dzisiejszego.

Od setek lat ludzie mądrzy zalecali wyjście z zaścianka na szeroki świat, poznać innych,

uczyć się, pozbywać się wad, uszlachetniać się — to są zadania nasze.

A czy spełniamy je bez poznania innych?

To też z prawdziwą przyjemnością trzeba podkreślić wysiłek przodowników z Contendy, Balsa Nova i Rodeio, gdzie dużo przyjemności jak i pożytku dali szerokim masom przyjezdnych.

W tym roku te miejscowości pierwsze poszły do sąsiadów i przyjęły ich z otwartymi rękoma.

Wszędzie rozgrywkami junackimi, przedstawieniami i godziwymi zabawami tanecznymi urozmaicały te uroczystości.

Piszemy o tem tylko dla tego, aby pobudzić inne towarzystwa do urzędzenia okolicznych zjazdów.

Pokażmy innym, co u siebie robimy. To też niech mi będzie wolno, jako obserwatorowi, złożyć podziękowanie tym, którzy przyczynili się do zrealizowania w tych trzech kolonjach Zjazdów dla sąsiadów. Nie wymieniam nazwisk, gdyż dużo zajęłoby to czasu i mógłbym pominąć kogoś, kto na podziękowanie zasługuje. Krótko powiem:

Dziękuję Wam Drodzy Rodacy za pracę dla dobra społecznego!

F. Gruda.

czym kraj w Ameryce Południowej, nastawiona jest na zbyt artykułów rolniczych, hodowlanych i przemysłu leśnego. Jest to przez Polskę niewykorzystany rynek, mimo że Polska posiada dobrze rozwinięte to gałęzie przemysłu, na które zapotrzebowanie w Argentynie jest znaczne, jak sprzęt przemysłowy, tabor kolejowy, urządzenia fabryczne. Najważniejszą pozycją w przywozie Argentyny stanowią artykuły przemysłu metalowego, artykuły włókiennicze i chemiczne. Przywołone są również wyroby konsumpcyjne, jak grzyby, wódki, likiery, wina, oliwa i t. d. Argentyna dostarcza Polsce: quebracho, skóry surowe, tłuszcz zwierzęcy, wełnę i siemię lniane. Według statystyk przywieziono do Pol-

ski w r. 1933 towarów za 22 miliony zł. Na sumę tę przypada 10 milionów złotych za samą wełnę, importowaną do Polski.

Podstawowymi artykułami wywozowymi z Polski do Argentyny są wyroby ciężkiego przemysłu, przedewszystkiem rury, które znajdują dobry zbytny w przemyśle naftowym. W ostatnich latach dołączyły się jeszcze artykuły przemysłu drzewnego, dykty i meble gięte. Ostatnio zdołała Polska znaleźć zbytny w Argentynie na węgiel śląski, maszyny włókiennicze i motory elektryczne. Bilans polski z Argentyną jest również ujemny, przywozi się do Polski za przeszło 20 milionów zł. a wywozi się za kilka milionów.

TAJEMNICZE SIŁY DROGICH KAMIENI

Już w najgłębszej pomroce dziejów ludzkości zaznaczył się pociąg człowieka do blasku szlachetnych metali i drogich kamieni. Naokoło tych rzeczy owinęły się niby bluszcz pnący legendy i mity. Przypisywano poszczególnym klejnotom tajemnicze siły i własności, a wiara ta przechowywała się jeszcze do dzisiaj.

Metale naprzykład chronią niby przed czarami; ołów więc broni od tak zwanego uroku, złęgo oka; złoto i srebro uszlachetniają napoje, czyszczą krew; żelazo odgania nieszczęście i sprwadza fortunę, stąd więc zwyczaj przybijania podkowy na prog.

Perły oznaczają łzy, smutek, kto chce mieć piękny głos, powinien utrzczyć perłę na proszek, wmieścić ją do mleka i wypić. Onyks posiada złe i dobre właściwości; na dzieci urodzone w styczniu kamień onyksu zawieszony na szyi działa dobroczynnie, chroni je przed chorobą; natomiast pierścionki z onyksem sięją między kochankami niezgodę, kłótnię, nienawiść. Ametyst oznacza zaufanie i pobożność, szmaragd zmienia swoją przejrzystą barwę i mętnieje, gdy ta, która go nosi na palcu, złamie przyrzeczenie i nie dochowa wierności.

Opal przynosi nieszczęście; mieniające się jego barwy zapo-

wiadają ciągle przemiany losu i fortuny. Topaz jest ulubionym klejnotem marynarzy, świeci łagodnym żółtawym blaskiem, nawet w nocy; kto go nosi, ten nie ulegnie nigdy napadom choroby świętego Wita. Rubin jest tarczą ochronną przeciw podstępnyom chorobom przewlekłym, jaspis natomiast oznacza mądrość i przenikliwość, Agat ma według Greków i Arabów cudowne właściwości lecznicze; przyłożony do rany, zadanej przez ukąszenie jadowitej zmiji, leczi i wyściągają truciznę.

Koral sympatyzuje ze swym posiadaczem, traci barwę, matowieje, gdy posiadacz jego choruje; staje się nanowo świeżym i połyskliwym — gdy ten odzyskuje zdrowie. Na wsi koral uważany jest jeszcze i dzisiaj jako talizman odganiający chorobę, a zwłaszcza choroby oczu. Uspokaja nerwy chryzolit i wpańa nadzieję w serce swego posiadacza. Szafir odznacza skromność, stałość uczuć, wierność i cnotę. O szafirze mówi legenda, iż zmienia on barwę, gdy posiadaczowi jego grozi niebezpieczeństwo, a w razie śmierci gwałtownej, kolor szafirowy błędniej stopniowo aż wreszcie przechodzi w barwę popiołu.

PRZEZ OŚWIATĘ DROGA DO DOBROBYTU.

MIGUEL MATISKEI
PUBLICZNY TŁUMACZ PRZYSIĘGŁY
BIURO: Rua Barão do Rio Branco, 562 — Curitiba — Paraná
Tłumaczy oficjalnie w język portugalski z jakiegokolwiek innego języka następujące dokumenty:
DYPLOMY, PASZPORTY, METRYKI ŚLUBNE, METRYKI URODZENIA, etc.
Przygotowuje szybko PAPIERY ŚLUBNE
Osoby zainteresowane, zamieszkałe w interjorze, mogą nadsyłać dokumenty pocztą poleconą pod wskazanym powyżej adresem.

CASA SÃO JOSÉ
Atelier de Arte Sacra
H. Schobbenhaus — Ortmann
RIO NEGRO MAFRA
Paraná Santa Catharina

FIGURY ŚWIĘTYCH: Wykonują się takowe z materiału „carton-pierre“, jakiegokolwiek rozmiarów, artystycznie pomalowane, jak również odnawia się i odmalowuje stare statuetki, które po opuszczeniu naszej pracowni wyglądają jak nowe.

Figury świętych, ostatnio kanonizowanych i beatyfikowanych, jak: Gema Galgani (100 cm.), grupy, będące dziś rzadkością, jak Madonna de Garavaggio (100 cm.), Serce Jezusa z Montmartré Odkupiciela świata (100, 110, 120 cm.).

Ołtarze, ambony, konfesjonały, klęczniki, kropielnice etc., wykonane z drzewa, ze szczególnym zachowaniem stylu i rygoru artystycznego, według oryginalnych projektów. Złocenia i dekoracje. Tercje, medale, krzyżyki, obrazki zwyciężaj i do pierwszego Komunii, chrztu, ślubu, etc. etc. Książki do nabożeństwa.

Nowo założony zakład posługuje się siłami rutynowanych techników oraz pierwszorzędnymi artystów, wobec czego może zapewnić Szan. Kler, iż wszelkie zamówienia, u nas wykonane, zadowolą w zupełności najwybredniejsze wymagania.

Przy wykonywaniu figur, rysunków oryginalnych, ołtarzy etc, gwarantuje się tak za dobór materiału, jak za staranne wykonanie i długotrwałość zamówionego przedmiotu.

Nietylko strona artystyczna, lecz również sentyment chrześcijański, wzniosły mistyczny i religijny napięcie będą stanowić prawdziwą reklamę zakładu.

Wszyscy będą obsługiwani z jaknajwiększą grzecznością.
CENY BARDZO NISKIE!

Korzystne dla Kolonii Polskiej.

Odpowiednio i legalnie zorganizowane **MIĘDZYNARODOWE BIURO INFORMACYJNE** przy ulicy Dr. Muricy, n. 435 — tel. 70 — w Kurtybie, składające się z 18 sekcji, prowadzonych przez odpowiednich fachowców i prawników.

Udźla jakiegokolwiek informacji z zakresu handlu, przemysłu lub w sprawach prywatnych w kraju i zagranicą, inkasuje dokumenty i t. d. Sporządza kontrakty, testamenty, przepisy własności majątkowych, hipotek, papierów ślubnych (cywilnych i kontraktowych), pokwitowania, podania, naturalizacje i t. p.

Przeprowadza wszelkie sprawy Pocztovej Kasy Oszczędności z Warszawy, pomiary i podziały majątków, polubownie i sądownie.

Wykonuje się wszystko tania, szybko i dokładnie.

Mówi się po polsku, portugalsku, niemiecku, francusku, angielsku i włosku.

Godz. urzędowe: od 8 do 11 i od 1 do 6-jej.
UWAŻAJ CZYTELNIKU! Chcesz wkrótce sprzedać swój dom, lotę ziemi lub fazendę, wynająć twój dom pod wszelkimi gwarancjami?... To udaj się do wyżej wymienionego biura.

Handel Polski z La Platą

Sąsiadujące z Brazylią republiki nadplatafiskie, Argentyna, Paragwaj i Urugwaj stanowią pod względem geograficznym i gospodarczym pewną jednolitą całość. Stosunki handlowe Polski z temi krajami przedstawiają się w sposób następujący:

PARAGWAJ

Polska sprowadza z Paragwaju trochę garbnika quebracho i skór surowych. Według danych statystycznych, przywóz z Paragwaju w r. 1932 wynosił 382 tys. zł. Wywóz polski do Paragwaju jest natomiast nieznaczny. W r. 1932 i 1933 figuruje w statystyce cyfra 3.000 zł. na którą składa się

przedewszystkiem karbid, artykuł kartelowy.

URUGWAJ

Stosunki handlowe z Urugwajem są już znacznie lepiej rozwinięte. Polska importuje wełnę, skóry surowe, tłuszcz zwierzęcy, i czasami jelita. Przywóz z Urugwaju wynosił w r. 1933 — 1.213.000 zł. Polska natomiast zaopatruje Urugwaj w karbid, rury, maszyny włókiennicze, płótna, przedzę, tkaniny wełniane i kilka innych artykułów, co wyraziło się w bilansie handlowym, cyfrą zaledwie 100 tys. zł.

ARGENTYNA

Argentyna, najbardziej rozwinięty pod względem gospodar-

A jednak interesowała ją ta kartka niezwykła, chciała gwałtownie dowiedzieć się o jej treści.

Dr. Lorenc zrobił odpis i zaczął wedle zlecenia opowiadać o swej siostrze, którą piękna pani pragnęła u siebie zobaczyć.

Znaczący uścisk dłoni był nagrodą za jego milczenie. Wyszedł, nie popuwszy sprawy ni tu ni tam.

Ella została sama w niezwykle usposobieniu. Jeszcze nie wierzyła temu, co się stało. Nie myślała już o Marcinie, ni o przebytelem niebezpieczeństwie, całą jej uwagę pochłonięła ta zagadkowa kartka.

Było to pismo wolnomularza i miał je masztalierz.

To dało wiele do myślenia.

Były tu dwie rzeczy możliwe. Albo on znalazł tę kartkę i z ciekawości ją zatrzymał, albo on sam był wolnomularzem wyższego stopnia.

To ostatnie wydało się jej nieprawdopodobnem.

A przecie przypominała sobie jego szlachetną powierzchowność, te dobre maniere..... No, ależ tego się uczyć lokaje nader łatwo.

Nie, on kartkę musiał znaleźć.

Ostatecznie postanowiła czekać, aż doktor odczyta pismo i wtenczas dopiero poczynić dalsze kroki, choćby to był nawet wolnomularz.

O tak, serce kobiety, to zagadka!

ROZDZIAŁ CXXIV.

Niezwykle odszukanie.

Tymczasem w rezydencji rozwijały się intrygi normalnym trybem. Głodzono dalej starca Lankiewicza, by z dzielnego starca wydobyć zeznania; Janowi i jego przyjacielowi, którzy przebywali w mieście w przebraniu, nie udało się mimo starań odszukać więzienia wolnomularza.

Z niecierpliwością czekali na przybycie rady sądowego Horyńskiego. Doktor Lorenc obracał się w wirze nowych spraw jak w swoim żywiole. Sposób, z jakim postępował na książęcym dworze wskazywał, że plany jego daleko sięgały.

Do domu powracał dopiero późnym wieczorem, a pochodziło to stąd, że pozyskawszy teraz wiele znajomych, musiał się z nimi zabawić dłużej, niż zwykle.

Zachowywał się jednak bardzo ostrożnie tak, że wolnomularze nie zle-go nie zauważyli, udawało mu się też bezkarnie zaspakajać wszelkie mniej szlachetne potrzeby.

Ludwika czuła się nader nieszczęśliwa. Widziała dobrze, że brat znów zaczął hulać.

A hrabia Geier dotrzymywał mu teraz najlepiej kompanii, a pochodziło to stąd, że doktor nie zdradził jego marnego tchórzostwa. Rzeczywiście doktor sam dobrze wiedział dlaczego o tem nie mówił.

Tak tedy Ludwika została sama sobie pozostawiona. Nie chciała iść do pałacu ministra, nie czuła się tam bowiem swobodną, nie mogła jednak zupełnie pominąć zaproszenia pięknej ekscelencji.

Pewnego pięknego poranku zatrzymał się przed willą doktora wspaniały

powóz, wysiadła zeń piękna Ella.

Przybyła sama, by zabrać ze sobą Ludwikę, Tu już nie można się było wymówić.

To też dziewczę ubrało się szybko i niebawem z piękną panią jechała już do pałacu.

Minister, jak się z radością dowiedziała, był nieobecny.

Miała zawsze takie wrażenie, jakby ją miało od niego jakie nieszczęście spotkać.

Niebawem przybyły obie kobiety do pałacu.

Ella poprosiła młodego gościa do buduaru, jednak Ludwika spostrzegła, że żona ministra niezbyt chętnie siedziała w tak pogodnym i pięknym czasie w domu.

— Ach, jak dziś cudownie! — zawołała pani Katrzenstejn — ach, nie wytrzymam w tym dusznym pokoju, o tak, wyjdziemy do lasu, tam ślicznie. Każę zaraz zaprzęgać.

Przystąpiła do dzwonka.

Nie dotknęła jednak guzika, lecz zwracając się do pięknej dziewczyny spytała.

— Czy kochana pani umie jeździć konno?

— Nie ekscelencjo.

— O, to szkoda, wielka szkoda, to moja ulubiona rozrywka, ale to nic nie szkodzi, jakoś to będzie, pani pojedziesz zemną.

Ludwika przelekła się.

— Niech się pani nie obawia — śmiała się piękna Ella — Powoli pani, będziemy jechali stępa. Przecież raz się nauczyć trzeba, więc ja sama będę twym nauczycielem — a koń, spokojny, jak baranek!

Ludwika spojrzała na swą suknię.

— Ekscelencjo! w tej sukni wizytowej?

— O, tylko nie wymawiaj się moja droga — śmiała się Ella — masz prawie tę samą figurę co i ja — jesteśmy wogóle do siebie podobne. Lizetko, Lizetko, — wołała.

Piękna pokojówka pokazała się w portjerze drzwi.

— Pomoż panience przy wkładaniu mojej niebieskiej amazonki — naleciła piękna pani.

Ludwika chciała coś powiedzieć, lecz Ella pchnęła ją delikatnie do drugiego pokoju, gdzie jej Lizetka pomogła wdziać niebieską amazonkę.

Niebawem stanęły obok siebie — obie piękne, a obie równe figurą i wzrostem — a przecież jak różne.

Tu dumne, wyniosłe oblicze pięknej ekscelencji, tam słodka, zakłopotana twarzyczka cudnej dziewczyczki. Jak cudownie wyglądała dziewczyna w tej bogatej amazonce, którą owinęła ciasno około bluszczowej postaci. A gdy jej Lizetka widziała czarny kapelus z białym welonem — Ella krzyknęła z podziwu. — Ach, kochana pani — zawołała — wyglądasz czarująco, ach cóżbyś dał mój mąż, gdyby cię tak zobaczył!

Ludwika pokraśniała i znów zbladła.

Już samo wspomnienie ministra napawało ją przerażeniem.

Ella chwyciła ją ręcznie pod rękę, śmiejąc się i dowiecipując sprawadziła ją na dół.

Był to czas, gdy pani zwykle wyjeżdżała.

To też «Franek» stał już gotów na rozkazy.

Nr. 27

PROGRA

Zbliża się czysta — du Polaków szawie. W ści tego h ni się przy ment ten jaknajwsp Udział s go w tych koto 400 sjach prz czy dobity nam w kr niema zad trjotycznej nowej Pol

Zjazd r sierpnia w zefistwem, graniczne Rady O Organizac reprenata nicyzcy k w pochod pomnik M znanego 2 nia wieńc się otwar Sejmu, a posiedzeni od 6 do 8 czyły obra dowych, 9 zamknięci plenarnem W ramach Zjazdu w ślany szeń jeć, impre czyste u i czypospol J. Piśsudc Organizac tu W. Rac Miejskiej Teatrze wielka Ak śni Polskie Akademyj Towarzysie widuje się gatów w wymarszu II Zjazdu na wystaw

Legjo

Pozdn

Delega powzięli następują „XII W Związku milionow jących w ta, serdec gjonowe, be, jaką jowi wśród

Kola

Potężn skiej i K sce niety stwo, ale szeregów pracując swój wła ska na n zapoznaj skiem i Odczyty paganda działanie stwem w ty — oto szkolnym L. M. i W ost kót szk jedną, n radosną nad szk cą. Mto książki, sma, iis odpowie

Be ciałow owiec.

Pi

Ze Z

PROGRAM ZJAZDU POLAKÓW ZAGRANICZNYCH W WARSZAWIE

PRZEGLĄD PRZYGOTOWAŃ

Zbliża się chwila wielka, uroczysta — dzień otwarcia II Zjazdu Polaków z Zagranicy w Warszawie. W zrozumieniu doniosłości tego historycznego faktu czyni się przygotowania, aby moment ten wypadł jaknajświetniej, jaknajspanialej.

Udział społeczeństwa polskiego w tych przygotowaniach (około 400 osób pracuje w komisjach przedjazdowych) świadczy dobitnie o tym, że nie brakuje nam w kraju ludzi, dla których niema zadużo poświęceń w państwowej służbie dla 8 milionowej Polonii Zagranicznej.

W Warszawie.

Zjazd rozpocznie się dnia 5 sierpnia b. r. uroczystym nabożeństwem, poczem delegacje zagraniczne wespół z członkami Rady Organizacyjnej, Komitet Organizacyjny II Zjazdu, oraz reprezentacje społecznych organizacji krajowych, udadzą się w pochodzie przez miasto przed pomnik Mickiewicza i grób Nieznanego Żołnierza celem złożenia wieńców. Następnie odbędzie się otwarcie Zjazdu w sali obrad Sejmu, a popołudniu plenarne posiedzenie Zjazdu. W dniach od 6 do 8 sierpnia będą się toczyły obrady w komisjach Zjazdowych, 9 zaś sierpnia nastąpi zamknięcie obrad na końcówce, plenarnym posiedzeniu zjazdu. W ramach pobytu uczestników Zjazdu w Warszawie jest pomysły szereg uroczystości, przyjęć, imprez. I tak, przyjęcie uroczyste u Pana Prezydenta Rzeczypospolitej, u Pana Marszałka J. Piłsudskiego, u Prezesa Rady Organizacyjnej, Marszałka Senatu W. Raczkiewicza i w Radzie Miejskiej m. st. Warszawy. W Teatrze Wielkim odbędzie się wielka Akademia „Słowa i Pieśni Polskiej“, urządzona przez Akademię Literatury i Związek Towarzystw Śpiewaczych. Przewiduje się również udział delegatów w uroczystości 20-lecia wymarszu Legionów. Z okazji II Zjazdu zostanie zorganizowana wystawa „Polska i Polacy w

całym świecie“ oraz Igrzyska Sportowe Polonii Zagranicznej. Wkońcu nastąpi zwiedzanie zabytków Warszawy i najbliższych jej okolic.

W Krakowie.

Dnia 10 sierpnia odbędzie się na dziedzińcu Wawelskim uroczysta inauguracja Świątowego Związku Polaków. Program przewiduje historyczne widowisko w teatrze, przyjęcia, wydane przez Radę Miejską, zwiedzanie miasta i t. d.

W Katowicach.

W Sejmie śląskim wygłoszony zostanie odczyt, poczem goście udadzą się na przyjęcie wydane przez p. Wojewodę Śląskiego M. Grażyńskiego. Uczestnicy Zjazdu będą mieli możliwość zwiedzenia wspaniałych urządzeń zakładów ciężkiego przemysłu, huty, kopalnie i t. p.

W Gdyni.

W Szkole Morskiej odbędzie się uroczysta Akademia Morska, poczem uczestnicy Zjazdu odwiedzą miasto i port. Projektuje się również urządzenie wielkiej rewii floty wojennej i handlowej oraz szeregu innych imprez. W Gdyni nastąpi też ostateczne zamknięcie Zjazdu.

Po ukończeniu uroczystości zjazdowych przewidziane są 3 wyieczki reprezentacyjne dla uczestników Zjazdu; wyjazd nastąpi w oddzielnych grupach:

- 1) do Gniezna i Jeziora Gopła,
- 2) do Wilna i Puszczy Białowieskiej,
- 3) do Lwowa i Zaleszczyk.

Zjazd, któremu przyświeca wzniosły cel powołania do życia Świątowego Związku Polaków, ma scałić wszystkie wysiłki nad stworzeniem wspólnej narodowej organizacji. Z drugiej strony ma on świadczyć o wielkiej potędze Polonii Zagranicznej i jej przywiązaniu do Macierzy.

Legioniści do Polaków poza Polską

Pozdrowienie od budowniczych Wolnej Ojczyzny

Delegaci Związku Legionistów powzięli na dorocznym zjeździe następującą uchwałę: „XII Walny Zjazd Delegatów Związku Legionistów przesyła 8-milionowej rzeszy Polaków, żyjących w różnych częściach świata, serdeczne pozdrowienia legionowe, uznając szczerą służbę, jaką rodacy nasi oddają krajowi wśród obcych przez budowa-

nie wielkości Polski odrodzonej. Zjazd wyraża nadzieję, że w dniu 6 sierpnia r. b. na tegorocznym ogólnym Zjeździe Legionistów w Krakowie będzie mógł z okazji Organizacyjnego Zjazdu Świątowego Związku Polaków zaznaczyć swą łączność ze wszystkimi tymi rodakami, którzy — gdziekolwiek żyją — o dumę i wielkość Polski walczą“.

Koła Szkolne Ligi Morskiej i Kolonjalnej

(List z Polski do „Gazety Polskiej“)

Potężna organizacja Ligi Morskiej i Kolonjalnej objęła w Polsce nie tylko starsze społeczeństwo, ale powołała do swych szeregów młodzież. Ta ostatnia, pracując w kołach szkolnych, ma swój własny miesięcznik: „Polska na morzu“, dzięki któremu zapoznaje się ze sprawami morskimi i kolonjalnymi Polski. Odczyty o naszym morzu, propaganda sportów wodnych, współdziałanie ze starszym społeczeństwem w pracy nad budową floty — oto cele, nakreślone kołom szkolnym przez zarząd główny L. M. i K. w Warszawie.

W ostatnich czasach szereg koł szkolnych podjął jeszcze jedną, niezmiernie pożyteczną i radosną pracę. Jest nią opieka nad szkołami polskimi zagranicą. Młodzież wysłała rodakom książki, pocztówki, albumy, pisma, listy. Nadechodzą ciekawe odpowiedzi z polskich kolonij

zagranicą, nawiązują się serdeczne stosunki, które dają wiele obustronnych korzyści. Młodzież szkolna w Polsce z radością rozpoczyna pracę.

W Ameryce Południowej sprawami polskiego morza zajęła się młodzież, skupiona w poszczególnych organizacjach i w Naczelnej Radzie Junackiej.

Stwórz, Młodzieży, jak największe „Towarzystw szkolnych Przyjaciół Polskiego Morza“

Do współpracy wzywają cię Koła Szkolne Ligi Morskiej i Kolonjalnej z twej dalekiej Ojczyzny!

Wacława Nowakowska

Od Redakcji: Autorka listu prowadzi Koło L. M. i K. przy Szkole Handlowej w Płocku, a koło to opiekuje się szkołą polską w Taquaralu, z którą utrzymuje stały kontakt.

Bez własnych organizacji, towarzystw, szkół, kościołów i gazet — byłibyśmy jak kupa rozpasionych owiec. Łączmy się i prenumerujmy polskie pisma!

ŚWIĘTO MORZA

Święto morza w Polsce jest obchodzone tak uroczysto, że kto je raz widział, ten doznał wzniesienia niezapomnianego przez całe życie. Jest to potężna manifestacja narodowa, która jednocześnie posiada czar i urok wielkiej radości. Zdawało by się że tradycja tej wspaniałej uroczystości sięga dawno minionych czasów słowiańskich obrzędów.

W rzeczywistości jest zupełnie inaczej. Święto morza zaczęło obchodzić dopiero wtedy, kiedy cały naród zrozumiał polityczne i gospodarcze znaczenie morza. Polska przedobiorowa nie umiała morza cenić, czcić i kochać, i dlatego straciła swą niepodległość. Dopiero w ostatnich latach, równoległe do zrozumienia przez społeczeństwo znaczenia morza dla narodu, powstała piękna tradycja o podłożu wybitnie uczuciowym.

W niedługim czasie kolonia polska w Paranie da wyraz swych gorących uczuć, i przez tysiące kilometrów połączy się z odległą Macierzą, w jednym wspólnym obchodzie Święta Morza.

Korzystając z tej okazji chciałem w paru słowach powiedzieć, jak doniosłe znaczenie ma morze dla narodu w ogólności, a dla kolonii polskiej w Paranie w szczególności.

Jest pewne powiedzenie, które brzmi bardzo dziwnie, ale jest prawdziwie tak cenne tak rozumne, że złotem zgłoskami winno być wypisane: „MORZE NIE ROZDZIELA, A ŁĄCZY NARODY“.

Zrozumiemy to bardzo dobrze jeśli rozejrzemy się po świecie nie tam gdzie tylko nasz wzrok sięga, ale dalej gdzie dociera myśl. Jeżeli w ten sposób spojrzymy na świat, to coż widzimy?

Narody, które posiadają granice lądowe mają tylko wrogów koło siebie. Nieustanne wojny niszczą je gospodarczo. Narody posiadające granice morskie, mają też wrogów, ale poza tym mają na całym świecie przyjaciół i kupców, z którymi mogą uprawiać zyskowny handel. Albowiem niema tak taniej drogi wymiany towarowej jak jest morze. Wystarczy jeżeli powiem że w pewnych warunkach przywiezienie jednej tonny towaru z Santos do Gdyni okrętem, kosztuje tyle co z Gdyni do Lwowa koleją (około 600 km).

W zrozumieniu narodowego, gospodarczego i politycznego znaczenia morza wszystkie rządy polskie budują naszą potęgę na morzu żeby naprawić błędy przodków.

Narodowi rzucano hasło „Frontem do morza“, a jednocześnie podjęto olbrzymią pracę od podstaw, — od dwóch zasadniczych czynników.

Te podstawy, to własny port i własna marynarka handlowa.

Pierwsza część jest spełniona. Tam gdzie dawniej bujały na falach pękate łodzie kaszubskich rybaków, gdzie na piasku bawiły się dzieci, tam budzi podziw całego świata nowy port polski. Najruchliwszy i najbardziej nowoczesny na Bałtyku.

GDYNIA!
Dumne słowo i wielkie zwycięstwo!

Gdynia to dzisiaj tak droga każdemu Polakowi nazwa jak Grunwald, Kircholm, Samo-Sierra.

Dzieło rozbudowy polskiej marynarki handlowej nie będzie skończone nigdy. Jesteśmy narodem, który wyszedł na morze ostatni.

Polska bandera zdobywa coraz nowe morze, ale do zrobienia jest znacznie więcej, niż zostało zrobione dotychczas. Między innymi projektami badane są możliwości otwarcia stałego połączenia okrętowego między Gdynią i Brazylią.

Sądzę, że w tej tak ważnej sprawie musi zabrać głos i tutejsze społeczeństwo polskie. Nadchodzące „Święto Morza“ jest do tego doskonałą okazją.

Trzeba żebyśmy tutaj poparli jaknajgoręcej ten projekt, aby został corychlej urczywiony. Jeżeli to będzie apel całej kolonii polskiej to napewno nie minie bez echa.

Nie należy oczekiwać, aby w odpowiedzi na wezwanie Polaków z Brazylii linja okrętowa powstała natychmiast. Ale jeśli nasz głos przyspieszy jej powstanie o rok, o kwartał, a bodaj by o miesiąc, to przysłużymy się dobrze swej starej i nowej Ojczyźnie, a sobie samym najwięcej.

Kurytyba, dn. 21 czerwca 1934 r.
T. M.

Nasi w Ameryce Północnej

KANADA

Skład narodowościowy Kanady. Kanada ma . . . 10.376.786 mieszkańców. Pod względem składu narodowościowego ludność Kanady przedstawia się następująco: Brytyjczycy — 5.381.071, Francuzi — 2.927.990, Niemcy — 225.113, Żydzi — 156.726, Holendrzy — 148.962, Polacy — 145.583, Indianie i Eskimosi — 158.890.

Kadający się śpiewają „Jeszcze Polska“.

Polacy w Winnipeg przeżyli piękną i podniosłą chwilę na koncercie chóru prof. Mc-Taggart w Sokolni. Wartościowy ten zespół artystyczny, złożony z Anglików, Szkotów i Irlandczyków, odśpiewał w polskiej sali przed polską publicznością szereg pieśni zbiorowych i solowych, robiąc swym występem ważny krok naprzód w dziedzinie współzycia kulturalnego między tamtejszym społeczeństwem polskim a anglosaskim. Koncert zastępuje na specjalną uwagę, gdyż poraz pierwszy może w historii Kanady został odśpiewany hymn „Jeszcze Polska nie zginęła“ w języku polskim przez Anglosasów. Moment to był naprawdę ujmujący, gdy arja mazurka dzielnych legionistów — tułaczy rozbrzmiewała po sali w wykonaniu obcych nam rasowo i historycznie ludzi.

Stany Zjednoczone

Język polski w wyższych szkołach Milwaukee. Komitet dyrekcji szkół uchwalił, aby we wszystkich publicznych

szkołach wyższych w Milwaukee wykładany był język polski. Komitet postanowił, że skoro tylko 30 uczniów w którychś ze szkół zażąda wykładów języka polskiego, wykłady takie zostaną wprowadzone.

Polak reżyserem filmowym w Ameryce.

Buffalowski „Dziennik dla Wszystkich“ przynosi ciekawe wiadomości o naszym rodaku Ryszardzie Bolesławskim, który jest najlepszym i... najgorzej płatnym reżyserem filmowym w Stanach Zjednoczonych Ameryki Półn. Bolesławski rozpoczął swój zawód jako autor scenariusza, a wstąpił się filmem „Rasputin“, który reżyserował. Od tego czasu pnie się on w górę — reżyseruje szereg filmów, a obecnie ma przystąpić do reżyserowania filmu, w którym główną rolę oddano Grecie Garbo. W związku z tem, jak mówi w Hollywood, Bolesławski będzie nie tylko najlepszym, ale i najlepiej płatnym reżyserem.

Bracia Adamowicze wybierają się samolotem do Polski.

Bracia Józef i Benjamin Adamowicze, którzy już w zeszłym roku kilka razy zapowiadali swój odlot do Polski, rozpoczęli przygotowania i próbne loty przed zamierzoną wyprawą samolotem z New Jorku do Warszawy mającą nastąpić w b. m. Na lotnisku Rooseveltta sprawdzono już przyrządy orientacyjne w samolocie Belanca, nazwanym „City of Warsaw“.

PORADY GOSPODARCZE

Dbajmy o konia!

Maść na odparzenie

Pół łyżeczki lizolu zmieszać z dwoma łyżeczkami alunu czystego i trzema łyżkami stołowymi wazeliny lub smalcu niesolonego. Rozetrzeć dobrze i dwa razy dziennie smarować odparzenia. Inna recepta: Dwie łyżki stołowe maści cynkowej, jedną łyżeczkę jodyny, gliceryny dwie łyżeczki i oleju lnianego 1 łyżkę. Wszystko razem dobrze wymieszać i wcierać mocno w odparzenia stare, stwardniałe.

Maść na kopyta.

Aby zapobiedz pękaniu, psuciu się kopyt, należy zawsze dbać, aby były od czasu do czasu smarowane. Przez zaniedbywanie smarowania, przez psucie się kopyta, wartość konia jest mniejszą. Należy wziąć po równej części: wosku, smalcu, miodu, oliwy i terpentyny (gęstej), razem wymieszać i tą mieszaniną smarować kopyta.

Dawniej

gdy przodkowie nasi zakładali „Gazetę Polską“ jeździło się staroświeckimi pociążami, życie płynęło powoli, nikt się nie spieszył

Dziś

mamy dobę samochodów, samolotów i radja. Życie rwie naprzód. Dlatego spieszymy z uregulowaniem prenumeraty za „Gazetę Polską“!

Casa Marselha

Podajemy do wiadomości Sz. Klienteli, iż otrzymaliśmy duży wybór artykułów zimowych dla pań i panów, jak: torebki damskie, rękawiczki, parasolki, pończochy, skarpetki i t. p. **Gotowe ubrania od 400000** GALANTERIA MĘSKA I DAMSKA WOGÓLE **FLOMENBAUN & KNOPHOLZ** CENY ZREDUKOWANE — Mówi się po polsku 371 39-45 CURITIBA — Av. João Pessoa 107 — (Palacio Garcez) — Paraná

MACZKA ODŻYWCZA „ALEGRIA“

Zapobiega bólowi brzucha i wszelkim komplikacjom żołądkowym (SPECJALNIE U DZIECI) Produkt ten powinien być używany przez wszystkie matki dbające o zdrowie swych dzieci Sprzedaż we wszystkich aptekach, składach aptecznych i pierwszorzędnym sklepach spożywczych. 503

Mala Real Ingleza

Sprzedaje się sztyfkarty 3-ej klasy do Europy, jak: do POLSKI, LOTWY, IRLANDJI, CZECHOSŁOWACJI, JUGOSŁAWJI, AUSTRJI, RUMUNJI, BESARABJI etc.

DATY ODJAZDU OKRĘTÓW Z SANTOS			
DO MONTEVIDEO I BUENOS AIRES	DO EUROPY		
ARLANZA	3 lipca	H. MONARCH	2 lipca
H. PRINCESS	10 lipca	ARLANZA	14 lipca
H. BRIGADE	24 lipca	H. CHIEFTAIN	16 lipca
ALMANZORA	31 lipca	H. PRINCESS	30 lipca
H. PATRIOT	7 sierpnia		

CIA. MARTE Rua 15 de Novembro 257-261 — Kurytyba CAIXA POSTAL 220 TELEFON 451

Piwo „PROVIDENCIA PRETA“

ze znanego browaru „PROVIDENCIA“ nie powinno brakować na żadnym stole. ZAMÓWIENIA: Telefon 1201 CURITYBA

Café Gury

PALENIE I MIELENIE KAWY

Fortunato Leite Dias de Paiva

Telefon Nr. 1179 — Adres dla telegramów: „TYBA“.

Rua Commendador Araujo Numer, 107

Curityba Paraná

Fabryka cukierków AURORA

Józefa Kuli

Wyrabia cukierki i karmelki w najlepszych gatunkach i we wszelkich odmianach, zawijane w papier (balas).

Ul. Martin Affonso, 555 Curityba — Paraná — Brasil. TELEFON Nr 12-70

Baczność!
Wszystko po cenach zniżonych Książki do nabożeństwa — wielki wybór co dopiero nadszedł z Europy — Obrazy religijne, figury kościelne, kropielniczki, lichtarze i wszelkie inne towary dewocjonalne! Wszelkie przybory szkolne. Drukarnia i introligatornia. — Fabryka pieczętek gumowych i metalowych.

C. E. SCHULZ & Cia
RUA BARÃO DO RIO BRANCO 66-72
CURITYBA PARANA

Elixir de Nogueira

Jest używany skutecznie w następujących chorobach:

skrofuły, bunony, zapalenie macicy, wycieki z uszow, wywiora, fistuła raka syfilitycznego, pryszcze, białe upławy, wrzody i narośle, świerzb reumatyzm, plamy na skórze, niedomagania wątroby, bóle w piersiach, narośle na kościach pulsowanie tętnic i wogóle wszystkie choroby by pochodzące ze krwi. Wielec skuteczny środek oczyszczający krew.

by pochodzące ze krwi. Wielec skuteczny środek oczyszczający krew.

by pochodzące ze krwi. Wielec skuteczny środek oczyszczający krew.

Cierpiał na reumatyzm od wielu lat

Pan Teodulino de Brito, poważny profesor municipalny dystryktu „VINTE CINCO DE JULHO“, municypjum Santa Tereza w Stanie Espirito Santo, nadesłał nam list następującej treści:

Szan. Pan Depozytariusz „Galenogalu“. Pelotas.

Serdeczne pozdrowienia

Z największą przyjemnością oświadczam na tem miejscu, iż używając Pański doskonały preparat oczyszczający „Galenogal“, osiągnęłam wyniki wprost zdumiewające.

Cierpiąc okropnie od wielu lat na reumatyzm, używałam mnóstwa różnych lekarstw, których czysto teatralne reklamy oszukują wiele ludzi, jak i mnie oszukali, nie przynosząc mi żadnej ulgi w cierpieniach. Dopiero po użyciu DWUCH FLASZECZEK lekarstwa „Galenogal“ uczułam się zupełnie zdrowy i w dowód wdzięczności kreślię te słowa, z których proszę zrobić dozwolny użytek.

VINTE CINCO DE JULHO, 17 października 1932. Municypjum Santa Tereza, Stan Espirito Santo. TEODULINO DE BRITO. Profesor municipalny.

(Firma uwierzytelniona)

DYPLOM HONOROWY — najwyższe premjum, przyznane na Wielkiej Wystawie Międzynarodowej w Rio de Janeiro — otrzymał „Galenogal“, czem nie może się poszczycić żaden inny środek oczyszczający. Również Jury wspomnianej Wystawy, uznając wartość terapeutyczną „Galenogalu“, zaklasyfikowało go jako „PREPARAT NAUKOWY“ — fakt jedyny w całej Brazylii, gdzie istnieje nieokreślona ilość podobnych lekarstw.

„Galenogal“ — największa zdobycz nowoczesnej medycyny — znajduje się we wszystkich drogerjach i aptekach w Brazylii i w republikach południowo-amerkańskich.

L. D. N. S. P. — N. 211.

PENSJONAT POLSKI

Fr. Stepieniewskiej

Mieszkanie wraz z utrzymaniem od 120\$000 miesięcznie, obiady od 1\$500, wydawanie obiadów poza domem od 2\$000. — ul. Aquidaban 275 —

OCMROŻENIA, ODZIEBIENIA, RANY

328-32-st.-2 POMADA EQUINACEA

Casa da Homeopathia

Praca Osorio 87 — Kurytyba

Dr. Sylvino P. de Araujo.

VORONOFF

Brazylijski wynalazek

FLUXO-SEDATINA

Kobieta jest ocalona, KOBIECI nie będzie cierpieć więcej na kolki maciczne i jajniki, bo FLUXO SEDATINA uleczy ją w 2-3 godzinach.

KOBIECI nie straci życia z powodu porodu.

KOBIECI, nie będzie już tak cierpieć, ponieważ jej porody będą szczęśliwe, bez krwotoku i bez bólei.

Pierwszy poród nie przedstawia już niebezpieczeństwa.

KOBIECI, jednym słowem, jest uratowana, bo FLUXO-SEDATINA jest najlepszym środkiem, regulującym i uspokajającym dla chorób kobiecych, jak zatrzymanie periodu, wycieki, białe upławy, niedostateczność u dziewcząt.

Panie w wieku 45 lat muszą unikać napuchnięcia, reumatyzmu i innych chorób wieku krytycznego (przekwitania) i w tym celu używać FLUXO-SEDATINA.

Jest ona przepisywana przez przeszło 4 tysiące lekarzy.

Jedynie farby i aniliny

„BAYER“

W PACZKACH PO 1 KILOGRAMIE

specjalne wskazówki użycia. Esencje i olejki do fabrykacji likierów, wódek etc.

NIE SZUKAJ INNYCH do farbowania wszelkiego rodzaju wyblakłych rzeczy we wszystkich kolorach.

Wielki wybór perfum, krajowych i zagranicznych. Przybory do higieny ust, jak kremy mydełka, szczoneczki etc.

Barwniki do napojów i przetworów owocowych

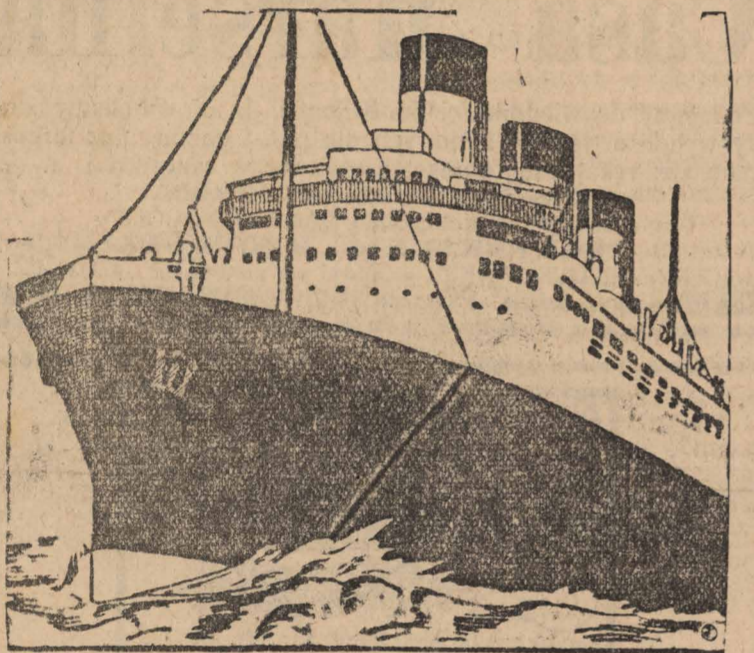
JEDYNI PRZEDSTAWICIELE

LÁ NO LUHM

161 Rua RIACHUELO 161

Polsko-francuskie linie okrętowe CHARGEURS REUNIS I SUD ATLANTIQUE

Wszyscy Polacy powinni jeździć tylko naszymi okrętami które są najbezpieczniej pod każdym względem

Informacji bezpłatnych w języku polskim i portugalskim udziela biuro dypl. przedstawicieli na Parana

THEOPHILO G. VIDAL
Rua Barão do Rio Branco, 195-209 — CURITYBA.

KASZEL, BÓL PIERSI
UŻYWAJ
Xarope Sto. Antonio
Nieoczekiwane rezultaty

BÓL

Jedynym środkiem dla

uśmierzenia go jest

UŻYCIE

BALSAMU

STA. HELENA

Sangue! Sangue! Sangue!

SANGUENOL

(Formuła niemiecka)

Jedyny środek, który po 20-dniowym użyciu go, zabezpieczy i uchroni każdego od suchoty. Oddziaływa następująco:

1) Ogólne spotęgowanie sił i natychmiastowy powrót apetytu.

2) Usuiwa zupełnie ból głowy, bezsenność i nerwowość.

3) Zwalcza radykalnie przynębienie nerwowe i podnieca chęć do życia.

4) Powiększa ciężar ciała aż do 3 kg

5) Odświeża całkowicie osłabiony i zagrożony suchotami organizm.

6) Daje największą odporność przy pracy fizycznej i zwiększa ciążka krwi.

Choroby raka można uniknąć, ponieważ jest to zgrupowanie potażu w pewnej części ciała.

Kalcjum rozpuszcza potaż. Sanguenol zawiera kalcjum i dzięki temu można uniknąć raka.

Sanguenol jest to wynalazek naukowy. Przytoczone powyżej szczegóły są opinią wydaną przez lekarza Dr. Mariana Soares de Castro.

Do nabycia w całej Brazylii

BANK FRANCUSKO-WŁOSKI

DLA AMERYKI POŁUDNIOWEJ

KAPITAŁ ZREALIZOWANY Frs. 100.000.000.00

KAPITAŁ REZERWOWY Frs. 137.000.000.00

Centrala: PARYŻ

Oddziały w Ameryce Południowej: Buenos Ayres, Rosario de Santa Fé, Valparaiso, Curityba, São Paulo, Santos, Rio de Janeiro, Porto Alegre, Rio Grande, Pernambuco, Araraquara, Barretos, Botucatu, Caxias, Espirito Santo de Pinhal, Jahu, Mococa, Ourinhos, Paranaguá, Ponta Grossa, Ribeirão Preto, São Carlos, São José do Rio Pardo, São Manoel.

Oddział w Kurytybie: ULICA 15 I I NOVEMBRO, róg ul. 1º de Março

Bank Francusko-Włoski posiada w Polsce następujących korespondentów:

Bank Handlowy w Warszawie, Warszawa, i Bank Francusko-Polski, Warszawa.

którzy, dzięki wielkiej ilości filij własnych i agentów rozgałęzionych po całym kraju, umożliwiają przesyłki pieniężne do najdalej położonych miejscowości w Polsce, w złotych polskich i w innych walutach.

Oddział Banku Francusko-Włoskiego w Kurytybie posiada zawsze kurs złotego polskiego. Wystawia czeki i przakazy pieniężne w złotych polskich, t. j. załatwia zlecenia swych polskich klientów na najdogodniejszych warunkach.

WIELKI SKLEP POLSKI

DOMAŃSKI & WABERSKI

PLAC TIRADENTES, Nr. 232 — Telefon 248

Ma zawsze na składzie mąkę pszenną, żytnią i kukurydzianą; cukier, ryż, sól śledzie, sliwki suszone, rodzynki i konserwy owocowe wszelkiego rodzaju.

Ma również najlepszą kawę mieloną z własnej fabryki.

Posiada trunki krajowe i zagraniczne w najlepszych gatunkach. Kupuje produkty rolne jak: to: kukurydza, fasole, ziemniaki, masto, jaja, drzewo i t. p.

SPRZEDAŻ NA KOLONJE HURTOWA I DETALICZNA. CENY PRZYSTĘPNE. Posiada filje w Araukarji.

Casa Continental

J. Procopiak & Irmão

Filja w Kurytybie:

ul. Barão do Rio Branco 158

Podaje do wiadomości członków kolonii polskiej, że otrzymała świeży transport rowerów znanej niemieckiej marki

„Meister“

które są sprzedawane na dogodnych warunkach i po cenie dostępnej dla każdej kieszeni.

Cia de Terras Norte do Paraná

LOTY na REZERWIE POLSKIEJ za gotówkę, lub czte oletnie spłaty po 400\$000 za akier. Ziemia pierwszorzędna, gatunku „terra rocha apurada“. Wydaje z akira bez jakichkolwiek nawozów: 6000 kg. kukurydzy, fasoli po 3000 kg dwa razy do roku, kawy aż do 400 zrob z 1000 krzaków. NIEMA mrówek „SAUVAS“. Wysokość średnia 600 m. Każdy lot ma drogę automobilową i bieżącą wodę. Klimat bardzo zdrowy. Kolej żelazna w budowie, do końca roku przejdzie przez Londrinę odległą 16 Km. od Rezerwy Polskiej. Kupujący ziemię od C-ia mają pierwszeństwo do roboty na kolej. Póki czas trzeba korzystać z naszej niskiej ceny, gdyż wokolo Rezerwy polskiej sprzedaje się już znacznie drożej.

Tylko przez agenta upoważnionego IGNAACY SZANKOWSKI Cambará — Parará

Uwaga! Dla kupujących dojazd koleją z Cambara, lub Ourinhos aż na miejsce tam i z powrotem za darmo bez obowiązku kupna. Dla rodzin i ich bagażu do 200 kg, tych którzy już loty kupili, taki sam bilet darmowy.

„CRUZEIRO“ i „SURPRESA“

Jedynie maki które powinny być używane przez wszystkich, którzy dbają o swe zdrowie

MŁYN W JOINVILLE (Caixa postal, 110)

AGENCI W KURYTRBIE:

Lattes & Cia

Caixa postal, 325 Telefon 7-2-2
PRAÇA ZACHARIAS, 5 — CURITYBA

DONIOSŁE WYLECZENIE

Słowa pewnej pani, bardzo poważanej w Itajahy Santa Catharina

Niżej podpisana, p. Marja Herbst, po użyciu zaledwie jednego pudełka «POMADY MINANCORA», została wyleczoną radykalnie z zastarzałej rany. Poleca zatem wspomnianą pomadę wszystkim cierpiącym na podobne dolegliwości. — Itajahy w maju 1915.

Marja Herbst. Sprzedaż we wszystkich lepszych aptekach krajowych. Drogerja Hess w Rio de Janeiro, r. 7 de Set. 61, posiada na składzie wszystkie produkty marki «MINANCORA».

Casa de Saude SÃO FRANCISCO

DOM ZDROWIA — KLINIKA PRYWATNA — CURITYBA, ULICA SÃO FRANCISCO, 25 — DR. JORGE MEYER FILHO

Na sposób nowoczesny urządzona klinika. Wzorowa czystość i hygiena. Urządzenia — Ceny przystępne. Nowoczesny aparat Röntgena. — Diatermia. — Sztuczne ultra-fioletowe promienie słoneczne. — Zystoskopia i t. d. Specjalność: Operacje, leczenie chorób kobiecych, pomoc przy porodach, stosowanie sztucznego pneumothorax w cierpieniach płuc. Godziny przyjęć: Od 10 do 11,30 i od 4 do 6 wiecz.

„A BRANDINA“

Wielka parowa fabryka cukierków pierwszorzędnych, pastylek gumowych pomadek i t. d.

Cukierki malinowe, kokosowe, miętowe, cytrynowe, ananasowe, truskawkowe, bananowe, mleczne i gumowe. Oprócz tych są jeszcze inne gatunki specjalne, nowego formatu, które w każdej chwili można nabyć po cenach bardzo przystępnych. — Uprasza się Szanownych Rodaków o łaskawe przekonanie się, że są najtańsze i najlepsze w Kurytybie. Każdy Polak powinien kupować tylko cukierki z polskiej fabryki

„A BRANDINA“

Specjalność fabryki: Jaja cukrowe! BRACIA SOBANIA

Rua Nunes Machado, 300-304 Curityba - Telefon, 1423 - Parará.

JEŻELI CHCESZ KUPIĆ PIERŚCIONEK ALBO OBRĄCZKI ŚLUBNE, ZWRÓĆ SIĘ DO

Jedynego Polskiego Zakładu Jubilersko-złotniczego NAZIMIERZA WOJNAROWSKIEGO RUA BARÃO DO RIO BRANCO, 338 Naprzeciw pałacu Prezydenta Wszelkie reperacje uskutecznią się z gwarancją

Rio Grande do Sul

Raid wioślarski Santos — Rio Grande do Sul

Centrum Paulistańskie w Porto Alegre ofiarowało obu wioślarzom, Antoniowi Rocha i Ferreira Andrade, którzy przybyli łodzią „Bandeirante” z Santos do Porto Alegre, a następnie udają się do Buenos Aires, pamiątkowe złote medale. Dn. 17-go wioślarze udali się w dalszą podróż. Raid ten wioślarski wywołał wielkie zainteresowanie w kołach sportowych brazylijskich i argentyńskich.

Zebrań Komisji Centralnej Stronictwa Republikańskiego Liberalnego

Pierwsze zebranie Komisji Centralnej zakończyło się dn. 16-go o 17-ej godzinie. Zostało naznaczone nowe zebranie, na poniedziałek, t. j. do czasu, do którego mogą nadejść depechy z odpowiedziami dyrekcji municypalnych, mających podać nazwiska kandydatów, do Konstytuancy Stanowej. Komisja wysłała telegram holdowniczy do pana Getulia Vargasa, wzywając jednocześnie pana prezydenta Tymczasowego Rządu szczęśliwego ukończenia prac nad uchwaleniem nowej konstytucji, oraz składając mu zapewnienia swej solidarności politycznej.

Do deputowanego Simoesa Lopes zebrani wysłali również depechy z uznaniem jego pracy, jak i postów riograndenskich, nad ułożeniem nowej konstytucji.

Wreszcie uchwalono rezolucję, w której podnosi się zasługi interwentora Stanu, generała Flores da Cunha, położone w czasie administracji Stanem, w okresie rewolucyjnym.

Lista wyborcza opozycji

Dziennik portogaleński „Correio do Povo” podaje listę opozycyjnego „Frontu Jednolitego Riograndenskiego”. Według brzmienia tej listy, opozycja będzie głosować na panów Borgesa de Medeiros, Joana Neves, Glyceria Alves i Batistę Luzardo, jako na kandydatów na posłów do Konstytuancy Stanowej Riograndenskiej. Jak wiadomo, obywateli ci byli włączani w ruch

zbrojny konstytucyjny i stali w ostrej opozycji, przeciw obecnemu Rządowi a większość ich powróciła dopiero obecnie, po ogłoszeniu amnestji, z wygnania. Postawienie kandydatury tych panów oznacza, iż „Front Jednolity” zamierza dalej prowadzić ostrą politykę opozycyjną.

Wystawa produktów włoskiej kolonii riograndenskiej pod egidą T-wa Dante Alighieri

Ostatnio nowe przyzjęcie T-wa Dante Alighieri rozwija wielką aktywność. W ostatnich dwóch tygodniach, przystąpiło przeszło 100-u nowych członków do towarzystwa. Oprócz tego, datki złożone na cele rzeczono T-wa przekraczają obecnie wysokość 50-tu kontów. Z inicjatywy i pod egidą T-wa „Dante Alighieri” ma się obecnie odbywać gmachu tegoż wystawa produktów wyłącznie kolonii włoskiej riograndenskiej. Po ukończeniu tej wystawy ma się zorganizować druga, gdzie znów społeczeństwo riograndenskie, ma być zapoznane z produktami włoskimi. Konsul włoski w Porto Alegre, pan Barbarisi, obiecał całe swe poparcie moralne dla tego przedsięwzięcia. Z naszej strony możemy tylko wyrazić nasz podziw dla ofiarności włoskich, życząc sobie, by cnoć w dziesiątej części kolonia polska naśladowała naszych włoskich przyjaciół. Weźmy pod uwagę taką ważną sprawę, jak prenumerowanie „Diario da Tarde”, dającego codziennie starannie opracowany dział polski, a gotowe zawsze bronić interesów kolonii polskiej, jak tego dał już kilka krotnie dowody. Chcielibyśmy wiedzieć, wiele towarzyszów polskich w Brazylii zapamiętało ten tak pożyteczny dziennik? A przecież nawet wielu pojedynczych ludzi z pomiędzy nas mogłoby z łatwością pozwolić sobie na zbytek 40-u milreisów rocznie, co znów nie jest sumą bajoriską, a w zamian nietylko otrzymywaliby dziennik, przynoszący bardzo wiele interesujących wieści z Polski, lecz z całego świata, a przytem spełniliby bardzo ważny obowiązek obywatelski.

Więści z Argentyny

Połączenie telefoniczne z Filipinami.

Unja telefoniczna podaje do wiadomości publicznej, że obecnie można mówić z Filipinami wprost z domu za pośrednictwem ustawionych tam aparatów. Nie jest to bardzo tania rozmowa i chyba w ostatnim przypadku konieczności zwykły śmiertelnik może pozwolić sobie na tak drogocenną rozmowę. I tak za pierwsze trzy minuty takiej kosztownej pogadanki płaci się nie mniej, nie więcej, jak 191,25 pesza, za każdą dalszą minutę po 63,75 a oprócz tego taksa od każdej rozmowy wynosi 21,25 peszów.

Należy jednak zrozumieć, że rozmowy są skierowane z Buenos Aires do Nowego Jorku na przestrzeni mierzącej 8640 kilometrów, następnie przechodzą w poprzek amerykańskiego lądu po linii, mierzącej równo 6000 kilometrów, a dopiero z S. Francisco drogą radiotelegraficzną do Manili, gdzie docierają przebiegającą przestrzeń 11.360 kilometrów. Wprawdzie przyzwycailiśmy się w naszym wieku do różnych cudownych rzeczy, które są obecnie dla nas powszednim chlebem, lecz trudno sobie uprzytomnić, w jaki sposób ludzie mogą, zupełnie po prostu, jakby z jednego pokoju do drugiego, rozmawiać na odległość 26.000 kilometrów!

Śladem szarańczy.

Ministerjum Rolnictwa zamianowało trzy komisje, mające zbadać prowincje spustoszone przez szarańczę i przeprowadzić studia, w jaki sposób należałoby postępować, by wyniszczyć jak najskorzej przez hordy szarańczy w ziemię.

Ucieczka z więzienia.

Z Bahia Blanca donoszą o ucieczce sześciu złoczyńców z tamtejszego więzienia. Skazańcy wydrążyli tunel, który zaczyna się w miejscu ustępem, przechodził pod murami, mając wylot na placu, gdzie dzieci zwykli bawić się w piłkę. Rano dozorca spostrzegł, że brakuje im sześciu z najpoważniejszych penjonarjuszów zakładu. Późnocośnie jeden z chłopców odkrył na placu porośniętym krzakami uście tunelu. Prawdopodobnie, złoczyńcy, z których każdy miał przynajmniej jedno morderstwo na sumieniu, musieli mieć pomoc z zewnątrz, gdyż w tunelu jeszcze przebrali się w cywilne ubrania, by ułatwić sobie ucieczkę, a ich wycieczką liberję znaleziono porzuconą w tunelu. Jeden z nich miał powierzony nadzór nad porządkiem w ustępowym miejscu i on to zapewne ułożył plan ucieczki. Policja puszczona w ruch zdołała wyłowić w krzakach trzech z ucieki-

nierów. Ślad czwartego złoczyńcy, odsiadującego karę za podwójne morderstwo, znaleziono w Pigue. Dowiedziano się bowiem, że pewien szofer odwiózł go z litości, nie mając pojęcia z kim ma do czynienia do tej miejscowości, biorąc go za zwykłego włóczęgę, którego spotkał w drodze i zabrał, gdyż ten prosił go by się nad nim zlitował, gdyż nie ma pieniędzy na zapłacenie biletu kolejowego, a jest zbyt wyczerpany, by móc wędrować dalej piechotą.

Głód posunął niezwykłych niedugłysz ludzi na drogę występku.

W miejscowości S. Nicolas, prowincji Buenos Aires, poczęły krążyć sfałszowane banknoty, opiewające na jednego pesza. Polcja rozwinięła żywą akcję by przychwycić fałszerzy. Rzeczywiście, udało się jej złapać niejakiego Acacia Moreyro i to przy robocie, właśnie gdy żmudnie wykańczał banknot jednopezoowy. Fałszerz został uwięziony, a jego prymitywne narzędzia fałszu skonfiskowano, jak również kilka sztuk banknotów świeżo ukończonych. Dalej uwięziono niejakiego Manoela Santiago, który puszczał w obieg sfałszowane pieniądze. Jak się wykazało, osobnicie ci nie są fachowcami w tej sztuce, lecz poprostu nęcza zmusiła ich do fabrykowania pieniędzy, za które kupowali tylko przedmioty najpierwszej życiowej potrzeby. Banknoty były podrabiane na zwykłym papierze do pakowania i to ręcznie kredkami kolorowymi, a były zrobione tak nieudolnie, że na pierwszy rzut oka można je było odróżnić od prawdziwych. Pomimo tych okoliczności łagodziących, obaj uwięzieni będą procesowani o fałszerstwo pieniędzy. Zdaje się, że istnieje oprócz tych dwóch niezgrabnych fałszerzy cała szajka zawodowych, gdyż miasto i okolica są wprost zalane powodzią jednopezoowych banknotów dobrze wykonanych.

Uwaga.

Zawiadamiam — niniejszym swych szanownych klientów, iż otrzymałem świeży transport oryginalnych polskich nasion: Anyż, arbuzy, arcydzięgiel, bazyliki, bób, brokuła, groch, hysop, kalafior, kalarepa, brukselka, kapusta, pomidory, pory, rozmaryn, rumianek, ruta, rzodkiewka, sałata, seler, sonecznik, szalotka, szalwia, tymianek i t. d.

Charutaria Liberty

Praca Tiradentes 305 daw. Telegraf

Lekarstwa homeopatyczne

na reumatyzm, kwasy moczowe etc.

Casa da Homeopathia

Praca General Osorio nr. 87 CURRENCYBA — PARANA

„Dobry żart tynia wart” — mawiali przodkowie, „Śmiech nie grzech”, a weselość wyjdzie ci na zdrowie!

JAK WYBUCHAJĄ WOJNY?

(Zamiast Wesolego Kącika)

Niema miesiąca, aby nas nie straszono wybuchem jakiegoś bliższego lub dalszego wojny. Godzi się zatem przeczytać, w jaki sposób na powyższe pytanie odpowiedział znakomity humorysta amerykański Mark Twain.

Ostrzeżenie: Przed czytaniem popuść pasa, aby nie pęknął!

Redakcja. Prezydent wielkiej demokratycznej republiki obudził się nad ranem w bardzo złym humorze. Artytyzm znów dał znać o sobie. Noc minęła prawie, że bez snu. Pierwszego swego sekretarza, który zameldował się z codziennym sprawozdaniem, prezydent nie przyjął. Drugiemu sekretarzowi nie odpowiedział na parokrotnie powtórzone pytanie, na jaki dzień wyznaczyć uroczyste otwarcie zjazdu rolniczego.

W przedpokojach kancelarii prezydenta już od dwóch godzin siedzieli trzej dziennikarze. Przedpołudniem jedno z największych pism wydało dodatek nadzwyczajny. Nagłówek umieszczonej wiadomości brzmiał: „Chmury na horyzoncie”. Słowa te były wydrukowane grubymi, czarnymi czcionkami.

W mglistych i dających wiele do myślenia wyrażeniach, wiadomość ta głosiła, iż rząd — „wedle zebranych wiarogodnych wiadomości” — jest poważnie zaniepokojony pewnymi powikłaniami w zakresie polityki zagranicznej. Położenie nie pozwala jeszcze na wyraźne wskazanie niebezpiecznego punktu, wszakże... „dziś bardziej niż kiedykolwiek zaleca się wzmoczoną czujność przy rozstrząsaniu tak drażliwego zagadnienia”.

Taki był ton owego artykułu. Po godzinie treść wspomnianej wiadomości została zakomunikowana rządowi pewnego wielkiego cesarstwa. Tam również czytano z kiwaniem głowy owe słowa.

Kiedy zakomunikowano cesarzowi treść „alarmującego” artykułu, który ukazał się w wielkim piśmie sąsiedniej republiki, cesarz ziewnął i powiedział: „Zobaczmy!”

Do poselstwa demokratycznej republiki, znajdującego się w

stolicy owego imperjum, przybiegli zadyszani reporterzy działu zagranicznej polityki i energicznie domagali się natychmiastowej rozmowy z szefem wydziału prasowego.

— „Czy pan wie, co cesarz powiedział? Jego Cesarska Mość miał się wyrazić temi słowami: „Biada temu, kto zechce dotknąć na honorze mnie i mój naród!” Przez ocean mknęły tajne depeche. Prezydent demokratycznej republiki znów spędził złą noc. W lewym ramieniu emiło bez przerwy.

Nad ranem prezydentowi raportowano treść szyrowanej depechy. Prezydent zasepił się.

„To nieporozumienie. Nic z tego wszystkiego nie rozumiem”. Dziennikarze czyhali już od dawna na najnowsze wiadomości. Prezydent trzasnął drzwiami. Z gabinetu rozległ się jego zirytowany głos: „Powarjowali!”

Gazety wyszły z nagłówkami: „Dalsze pertraktacje są niemożliwione!”

Cesarz grał w tenisa. Musiał przerwać partję w najciekawszej chwili. Przyniesiono mu pilne wiadomości. Podobno cisnął rakietą o ziemię i zawołał... (Względnie przyzwoitości nie pozwalają zaczytać mocnych słów Jego Cesarskiej Mości).

Tego samego dnia w stolicach obu państw zwołane zostały „Rady Obrony Narodowej”.

Prezydent proponował, by połączono go telefonicznie z cesarzem dla odbycia wyjaśniającej rozmowy.

Cesarz zwrócił się do książąt i generałów i powiedział: „A może by oboje się wyjaśnić z prezydentem, czego oni chcą od nas?”

Ale w obydwóch salach — w republice i cesarstwie — gdzie obradowały „Rady Obrony Narodowej”, rozległy się sprzeciwy. „Honor narodu nie pozwala na żadne ustępstwa” — wołano w republice. „Honor dynastji i tronu wymagają, by zuchwalstwo zostało ukarane!” — wołano w cesarstwie.

Tego samego wieczoru cały świat wiedział już, że wojna pomiędzy dwoma wielkimi państwami jest nieunikniona.

Tu się dowiedzie

Odpowiedzi na pytania ze str. 3.

1. W Z. S. S. R., na Wołyniu, istnieje polska republika samorządowa, należąca do związku republik sowieckich. Zorganizowana w 1926 r., liczy 51 tys. głów, z czego polaków 63%, rusinów 20%, niemców 11%, żydów 3,6%, rosjan 0,4%, innych 2%.

Minjaturowa ta republika polska przeznacza 13% budżetu na sprawy kulturalno-oświatowe i ochronę zdrowia. Szkół ludowych jest 84 z 7,305 dziećmi. Istnieje jedno polskie seminarjum nauczycielskie, dwa wydziały uniwersytetu ludowego i średnia szkoła przemysłowa.

2. „Związek Narodowy Polski” w Stanach Zjednoczonych Am. Płn., z siedzibą w Chicago. Posiada 250 tysięcy członków.

3. Dzisiejsze Florianopolis nosiło aż do nastania republiki brazylijskiej nazwę Desterro, co po polsku znaczy „wgnanie”. Powstało ono, jako kolonia karna, do której Portugalja skazywała przestępców.

Chcecie znaleźć zajęcie?

Agencja pośrednictwa pracy umieszcza w odpowiednich domach: kucharki, służące, pokojówki, damy do towarzystwa i t. d.

Zwróćcie się do nas dzisiaj — nie czekajcie jutra

TRAVESSA MARUMBI 124 — Telefon 1-5-5-4.

DENTYSTYCY

GABINET DENTYSTYCZNY

S. Gonçalves Pereira

CHIRURGIENISTA — 15 lat praktyki

Wykonuje wszelkiego rodzaju prace wchodzące w zakres zawodu

Jakość materiału zagwarantowana.

Leczenie i wyjmowanie zębów bez bólu.

Konsultorium: Rua Barão do Rio Branco 399 — Kurytyba.

KLINIKA I CHIRURGIA DENTYSTYCZNA

M. Gosławskiego

W MARECHAL MALLET

Z długoletnią praktyką w Kurytybie S. Paulo i Porto Alegre. Leczenie i wyjmowanie zębów bez bólu.

Szczęśliwi w kanuku i w zlocie

Ceny umiarkowane — wykonanie gwarantowane.

Wyjeżdża 2 razy w tygodniu do Rio Azul i Rio Claro.

Uwaga:

AFFONSO P. ETZEL

Chirurg dentysta. Wykonuje wszelkie prace dentystyczne z gwarancją. Rua Marechal Floriano Peixoto 658 1-sze piętro od 9—11 i od 2—6 pop.

MARJA KRYŃSKA

Lekarka-dentysta

godziny przyjęć od 1-jej do 6-jej pop.

137 MARECHAL DEODORO 137

KURITYBA — TELEFON 1-2-5-5

KLINIKA DENTYSTYCZNA

Jacka Dromlewicza

Wprawia zęby sztuczne z podniebieniem i bez, w zlocie i kanuku. Plombowanie i wyjmowanie zębów bez bólu. Robota pierwszorzędna. Ceny przystępne.

RUA MONSENHO CELSO 148 (1-pięt.)

(Daw. 1-o de Março)

CURITYBA

Gimnazjum „Iguassú”

(Fiskalizowane przez rząd federalny)

Praca Rui Barbosa

EGZAMINY WSTĘPNE

Przyjmuje się kandydatów do egzaminów na pierwszy rok kursu gimnazjalnego. Egzaminy do jakiegokolwiek bądź klasy odbywają się w gimnazjum „Iguassú” pod kontrolą delegata ministerstwa oświaty.

Oprócz zwykłego kursu gimnazjalnego który jest prowadzony przez profesorów specjalistów jest utrzymywany specjalny dział wykładów dla uczniów mających pewne braki.

Początek wykładu 3 stycznia 1934.

KURS ELEMENTARNY

Powiększwszy ostatnio gmach gimnazjum dyrekcja zorganizowała wzorowy kurs elementarny pod kierownictwem fachowych sił, po ukończeniu którego uczniowie uzyskują promocję do 1-jej klasy właściwego gimnazjum. Początek wykładów 7 stycznia 1934.

UWAGA: SPECJALNE INSTALACJE DLA UCZNIÓW OBOJGA PŁCI.

LEKARZE

Choroby skóry --- syfilis

Dr. Aureliano M. Moura

Konsultorium: Rua 15 de Novembro nr. 64

od 3-jej do 5-jej

Rezydencja: Rua 13 de Maio, 846

DR. DANTE ROMANÓ

Z praktyką w szpitalach berlińskich

Eks-internista Szpitala Ewangelickiego i Santa Casa de Misericordia w Rio de Janeiro. Profesor sekcji operacyjnej na Fakultecie Medycy. Leczy syfilis, choroby dróg moczowych, i kobiece. Promienie ultra-fioletowe, operacje wyrostka robaczkowego, przepukliny, hemoroidów, wrzodów i nowotworów, chirurgia pochwy rodzącej, jajników, przewodów, pęcherza, nerek, żołądka, płuca, guzów, wątroby, i t. d.

Konsultorium: Praca Tiradentes Nr. 554 (nad apteką Minerwa). Rezydencja: Praca Senador Corêa, 4.

Dr. Carlos Heller

Z praktyką w szpitalach europejskich

Klinika ogólna Medyczo-Chirurgiczna.

Specjalność: Syfilis, choroby skóry i włosów. Leczenie starych zaniechanych ran bez operacji. Dżaternja i promienie ultra-fioletowe.

Porady: Praca Tiradentes w APTECE BRASIL od 10—12 i od 4—6.

Mieszkanie prywatne: Rua Comendador Araujo 970. — Telefon 4—2—4.

Prof. Dr. Antoni Ruediger

Specjalista w chirurgji, chorobach kobiecych i dróg moczowych.

PONTA GROSSA

Porady: 9—11 i 3—5 w PHARMACIA MINERVA

Mieszka: rua Cel Francisco Liba 245.

Choroby kobiece

Leczenie metodą nowoczesną za pomocą zastrzyków w macicę.

DR. ARMANDO PETRELLI

Dyrektor kliniki Fakultetu Medycznego

Porady nad Apteką Tiradentes. Telefon 1084

Rezyd: ul 15 de Novembro 1552 Telefon 1465

Choroby serca, płuc, żołądka, wewnętrzności, wątroby, nerek, umysłowe, Suchoły (u dorosłych i dzieci)

Operacje, porody, choroby kobiece i weneryczne

Dr. Rocha Loures

Z praktyką w najpoważniejszych szpitalach w Rio de Janeiro

Konsultorium i rezydencja: Praca Tiradentes - PHARMACIA STELLFIELD

Porady od 10-tej do 11-jej i od 3,30 do 5,30 popoł. — telefon 9—3.

DR. CARLOS MOREIRA

Profesor fakultetu medycznego.

Specjalista chorób oczu, uszu, nosa, gardła. Konsultorium: Avenida João Pessoa, 68. Nad apteką Avenida od 10—11 i od 3—5 popoł.

Rezydencja: ul. Nilva Visconde de Nezar, 860. — Telefon 8—8—8.

Dom Zdrowia

SANATORJUM CHIRURGICZNE SZWAJCARSKIE — Rua 15 de Novembro, róg ulicy Dr. Ubaldino do Amaral — telefon 4—3—3

DR. G. LEUENBERGER

mający długoletnią praktykę w szpitalach europejskich. LEKARZ SPECJALISTA w zakresie Wysokiej Chirurgji, w chorobach kobiecych, przewodów moczowych. Porady od 10-tej do 12-tej i od 2—5, z wyjątkiem niedziel i sobót po poł. Promienie X. promienie ultra-fioletowe. Dżaternja chirurgiczna i ogólna.

Ceny przystępne.

DR. BRASIL VIANNA

LEKARZ CHIRURG

Z praktyką w najpoważniejszych szpitalach Paryża i Buenos Aires. Porody, choroby kobiece, drogi moczopłciowe.

KLINIKA OGÓLNA.

Porady: Praca Tiradentes. 598 (nad Apteką Tiradentes od 10—12 i od 15—17.

Rezydencja: ul Dr. Murray 285. TELEFON 653.

Na dezynierję, zapalenie ślepej kiszki i biegunkę

Jedynym skutecznym środkiem jest:

Bactereofago Paula Soares

(DO PICIA)

BLENORAGJĘ najlepiej i najpewniej leczy

GONO-FORMINA Paula Soares

LABORATORJUM ANALIZ DRÓW PAULA SOARES

— ul. 15 de Novembro 225 —

SPECJALISTA W CHOROBAH DZIECIĘCYCH

Dr. Homero Braga

LEKARZ W SZPITALU DLA DZIECI

Porady od 4 do 6

NAD APTEKĄ MINERVA

Telefon rezydencji: 1-0-9-2

DR. M. ISAACSON

Profesor Fakultetu Medycznego na Uniwersytecie Parańskim

Operacje i pomoc przy porodach. — Choroby kobiece. — Gruźlica. — Dżaternja. Promienie ultra-fioletowe.

Konsultorium: rua 15 de Novembro 257 2-gie piętro. Tel. 1163. Rezydencja: Av. João Gualberto 221. Tel. 2—8—3.

Prof. Dr. S. Kossobudzki

Przyjmuje od godz. 2 do 4 popoł. rna Visconde do Rio Branco 1197 daw. 56. — TELEFON 5—8—5.

Dr. Józef Czaki

Choroby kobiet i klinika ogólna

Przyjmuje w czwartek od 1—3

dalej od 9—11 i od 1—3

Apteka Stelfeld ul. Com. Araujo.

Table with 2 columns: Description of ad placement (e.g., 'Za jeden centymetr na stronach 8 i 9') and Price (e.g., '\$1000').

Należności za ogłoszenia opłaca się z góry.

Drobne ogłoszenia 100 rejsów zauwraz. Matrymonjalne 200 rejsów za każdy wyraz. Dla poszukujących pracy—bezpłatnie...

Położenie polityczne Brazylii

(Dok. ze str. 1-ei)

a tymi którzy usiłowali postawić jego kandydaturę. Pauliści napewno nie będą i nie mogą głosować za panem Getulim Vargasem...

Zbliżające się wybory

Rozpoczęły się na serio przygotowania do zbliżających się wyborów. Na ostatnim posiedzeniu Najwyższego Trybunału...

Dyrektor „Imprensa Nacional” dr. Salles Filho otrzymał rozporządzenie, by materiały wyborcze był wysyłany tylko do Trybunałów...

Interwentor Stanu S. Paulo podpisał dekret, przeznaczający na...

cele wyborcze sumę 450 tysięcy kontów. Tak więc czynią się gorączkowe przygotowania do wyborów...

W całej Republice panuje spokój, za wyjątkiem Stanu Bahia, gdzie odkryto sprzyśnięcie mające na celu, wywołanie zbrojnej ruchawki...

CZYTELNIKU!

Przedłużaliśmy jeszcze do końca lipca ostatecznym termin wydawania polis firmy „Empresa Constructora Universal Ltda”...

Polacy!

Chcecie sprowadzić waszych znajomych lub krewnych z Polski lub jakiegokolwiek części świata, to udajcie się natychmiast do międzynarodowego BIURA INFORMACYJNEGO...

Z ostatniej chwili

Pogrzeb ministra Pierackiego.

WARSZAWA. — Dnia 19 czerwca odbył się pogrzeb s. p. ministra Spraw Wewnętrznych, pana Bronisława Pierackiego...

Były udział w pogrzebie olbrzymie tłumy ludności, przybyły nawet z najodleglejszych zakątków Polski...

Ostre zarządzenia w Polsce

WARSZAWA. — Mordercy ministra Pierackiego nie zostali jeszcze wykryci. Rząd w dalszym ciągu stosuje ostre środki...

Porozumienie polsko-gdańskie

WARSZAWA. — Gdańsk dał krok naprzód w dobrem współżyciu z Polską, zawierając z Warszawą umowę w przeciąg trzech lat...

Przymus pracy w Gdańsku

GDĄSK. — Senat gdański zaprowadził, przymus pracy w robotach publicznych dla wszystkich obywateli wolnego miasta...

Przeniesienie stolicy Ukrainy sowieckiej

KIJÓW. — Przeniesiono tu z Charkowa stolicę ukraińskiej republiki sowieckiej. W Kijowie odbył się skutkiem tego wielkie uroczystości.

Kara śmierci za pijaństwo

MOSKWA. — Pijaństwo podczas służby i pracy będzie odtąd w Rosji karane śmiercią. Wydana świeżo w tym przedmiocie ustawa ma moc wsteczną...

Macdonald przybędzie do Brazylii

LONDYN. — Pierwszy minister angielski Ramsay Macdonald ma wziąć na polecenie lekarzy trzymiesięczny urlop zdrowotny...

Francja i „Mała Ententa”

BEOSRAD. — Przybył tu z Rumunii francuski minister spraw zagran. Barthou, który objeżdża kraje „Małej Ententy”...

Czy ujrzymy Zeppelina?

RIO. — Olbrzymi balon steryowy niemiecki „Zeppelin” wyruszył ostatniej soboty z Europy i znajduje się w drodze do Bs. Aires...

Starszy człowiek

bez pretensji, zdany jeszcze do lejszej pracy, zwraca się do W.W. Ks. Proboszczów i Sióstr z prośbą o przytułek i życie wzajemnie za roboty podwórzowe...

Spadek cen kawy

RIO. — Na rynku kawy zaznaczył się gwałtowny spadek cen, o 200 rejsów na kilu. Wstrząs ten przypisują z jednej strony...

Napad i rabunek

PARANAGUA. — Przy drodze do Morretes napadli nieznani złoczyńcy dom kolonisty i rzuciliwszy postrach nożami i rewolwerami na domowników...

Niespodzianka w noc

KURYTYBA. — Inspektor szkolny dr. Manoel Linhares de Lacerda o włos, a nie padł ofiarą morderstwa z ręki niewiadomego rzezimieszka...

Towarzystwo im. Tadeusza

Roszciski Łączność i Zgoda w Kurytybie zaprasza wszystkich członków na walne zebranie na dzień 8 lipca 1934 o godzinie 2-jej po południu...

Złota Księga

W dalszym ciągu opłacili prenumeratę za rok 1934 z góry następujący czytelnicy, dając przykład, że rozumieją i doceniają znaczenie prasy polskiej...

Przedsiębiorstwo kinematograficzne

A. MATTOS AZEREDO Theatro Huenida W CZWARTEK „Gus Brown i Mss Wanda” (Pan Guss Brown i panna Wanda)...

Palacio Sessão para todos

W NIEDZIELE: GRANDE HOTEL Palacio i Avenida Film zdawna oczekiwany, w którym biorą udział najspanialsze „gwiazdy” kinematograficzne...

Odeon

W CZWARTEK Caminho do Paraizo (Droga do raj). Dr. Ludwik Wolski ADWOKAT UNIÃO DA VICTORIA — Parana

ROZMAITOŚCI

Niepożądani. Rząd zabronił by marynarze narodowości tureckiej, litewskiej, syryjskiej, rosyjskiej, libańskiej, żydowskiej, indyjskiej a także wszyscy należący do ras...

Rozruchy na Uniwersytecie. Między studentami narodowo-socjalnymi a komunistami przyszło do starć na Uniwersytecie, tak że policja musiała wkroczyć by przywrócić porządek...

Donoszą z Ameryki Środkowej, że 10.000 ludzi jest pozabawionych dachu i doprowadzonych do ostatniej nędzy z powodu straszliwych burz panujących w tej części kontynentu amerykańskiego.

W Nowym Orleansie w Stanach Zjednoczonych A. P. huragan, mający szybkości 160 kilometrów na godzinę, zniszczył zupełnie plantacje trzciny cukrowej.

W Morgan City w Stanach Zjednoczonych huragan zniszczył wszystkie domy i wyrwił w dodatku nowowbudowany kościół pod wezwaniem Św. Tomasza.

Burze na kontynencie amerykańskim w Chile zwiłyruchy odcieły mieszkańcom wielu wiosek. Żywności brakuje, a jest ona rozdawana racjami gdyż nie wiadomo, kiedy...

W dalszym ciągu opłacili prenumeratę za rok 1934 z góry następujący czytelnicy, dając przykład, że rozumieją i doceniają znaczenie prasy polskiej, która jest wyrazem siły i potęgi naszych orszad:

Kosiński—Howoruszko Selner Franciszek Błażewicz Ignacy Miksza Antoni Nowacki Aleksander Opszeński Andrzej Nazartuk Stanisław Raźniewski Abel — zapłacił z góry do końca 1935 r. Przykład godzien naśladowania.

Łyk Józef Czaja Franciszek Gnypek Jan Maliński Andrzej Gębarowski Józef Nadolny Jan Rostkowski Wiktor Woźniak Stanisław Burdziński Stefan Budazs Michał Angustyn Franciszek Babirecki Stanisław

Drzewa owocowe szczepione i zaaklimatyzowane Jaja i kury najlepszych ras Staone pomarańcze Bahia, Lima, Pera i Selecta. Grusze, brzoskwinie: jabłotki, cytryny, kaki, sliwy i t. d. Rasy kur: Olbrzymi czarne, Legora białe i popielate. Ogród mój mieści się w ostatniej kwadrze przedłużenia av. Iguaçu, 300 m. od tramwaju. Baczyc na tablicę z napisem „Arvores fructiferas”. A. DESTEFANI. 6-8

Loteria Parańska obdarza swych graczy największymi premjami Uważana jest za LOTERJĘ LUDU Zorganizowała słynne Sellis-Brinde Nabywać losy tej loterii należy myśleć o swej przyszłości Praca Generoso Marques, 19 Kurytyba Telefon 3-4-3 Adres teleg. Loterias e Brando 386-41-54

Empreza Constructora Universal Ltda ul. 15 DE NOVIEMBRO, 384 tel. 366 KURYTYBA

uwolni cię od placenia komornego. Za pomocą systemu minimalnych miesięcznych spłat z prawem do brania udziału w losowaniu, które odbywa się co miesiąc — możesz stać się bez żadnego wysiłku posiadaczem poważnego kapitału. Po bliższe informacje prosimy zwracać się: Empreza Constructora Universal Ltda ul. 15 DE NOVIEMBRO, 384 tel. 366 KURYTYBA

odwiedź nas bez zwłoki czasu! UWAGA: Poszukujemy zdolnych agentów i agentki zarówno w Kurytybie jak w interjorze. DOSKONAŁE WARUNKI PRACY. Korespondencje załatwiała się w języku polskim.

W związku do Konstytucji i w zgl. odg List c nrze 26 pies zam redaktor Związko nej Insty skupiają kie nasz — oraz doli Głębokie Zapew i hasła w „Gaz ra, a w — pozv oddać k Zarządu kich od C. Z. P Ufam Polski, działy się przy cji „Gaz go i wy skiego y i załąc poważa Od Potw Szanow m. uprz Zarząd kłamano pismo S domość pewnier będzie „Gazety pewnier w wyso sowego nych kr wspótpi szej Rz Zycza myślnos

W związku do Konstytucji i w zgl. odg List c nrze 26 pies zam redaktor Związko nej Insty skupiają kie nasz — oraz doli Głębokie Zapew i hasła w „Gaz ra, a w — pozv oddać k Zarządu kich od C. Z. P Ufam Polski, działy się przy cji „Gaz go i wy skiego y i załąc poważa Od Potw Szanow m. uprz Zarząd kłamano pismo S domość pewnier będzie „Gazety pewnier w wyso sowego nych kr wspótpi szej Rz Zycza myślnos

W związku do Konstytucji i w zgl. odg List c nrze 26 pies zam redaktor Związko nej Insty skupiają kie nasz — oraz doli Głębokie Zapew i hasła w „Gaz ra, a w — pozv oddać k Zarządu kich od C. Z. P Ufam Polski, działy się przy cji „Gaz go i wy skiego y i załąc poważa Od Potw Szanow m. uprz Zarząd kłamano pismo S domość pewnier będzie „Gazety pewnier w wyso sowego nych kr wspótpi szej Rz Zycza myślnos

W związku do Konstytucji i w zgl. odg List c nrze 26 pies zam redaktor Związko nej Insty skupiają kie nasz — oraz doli Głębokie Zapew i hasła w „Gaz ra, a w — pozv oddać k Zarządu kich od C. Z. P Ufam Polski, działy się przy cji „Gaz go i wy skiego y i załąc poważa Od Potw Szanow m. uprz Zarząd kłamano pismo S domość pewnier będzie „Gazety pewnier w wyso sowego nych kr wspótpi szej Rz Zycza myślnos

W związku do Konstytucji i w zgl. odg List c nrze 26 pies zam redaktor Związko nej Insty skupiają kie nasz — oraz doli Głębokie Zapew i hasła w „Gaz ra, a w — pozv oddać k Zarządu kich od C. Z. P Ufam Polski, działy się przy cji „Gaz go i wy skiego y i załąc poważa Od Potw Szanow m. uprz Zarząd kłamano pismo S domość pewnier będzie „Gazety pewnier w wyso sowego nych kr wspótpi szej Rz Zycza myślnos

W związku do Konstytucji i w zgl. odg List c nrze 26 pies zam redaktor Związko nej Insty skupiają kie nasz — oraz doli Głębokie Zapew i hasła w „Gaz ra, a w — pozv oddać k Zarządu kich od C. Z. P Ufam Polski, działy się przy cji „Gaz go i wy skiego y i załąc poważa Od Potw Szanow m. uprz Zarząd kłamano pismo S domość pewnier będzie „Gazety pewnier w wyso sowego nych kr wspótpi szej Rz Zycza myślnos

W związku do Konstytucji i w zgl. odg List c nrze 26 pies zam redaktor Związko nej Insty skupiają kie nasz — oraz doli Głębokie Zapew i hasła w „Gaz ra, a w — pozv oddać k Zarządu kich od C. Z. P Ufam Polski, działy się przy cji „Gaz go i wy skiego y i załąc poważa Od Potw Szanow m. uprz Zarząd kłamano pismo S domość pewnier będzie „Gazety pewnier w wyso sowego nych kr wspótpi szej Rz Zycza myślnos

W związku do Konstytucji i w zgl. odg List c nrze 26 pies zam redaktor Związko nej Insty skupiają kie nasz — oraz doli Głębokie Zapew i hasła w „Gaz ra, a w — pozv oddać k Zarządu kich od C. Z. P Ufam Polski, działy się przy cji „Gaz go i wy skiego y i załąc poważa Od Potw Szanow m. uprz Zarząd kłamano pismo S domość pewnier będzie „Gazety pewnier w wyso sowego nych kr wspótpi szej Rz Zycza myślnos

W związku do Konstytucji i w zgl. odg List c nrze 26 pies zam redaktor Związko nej Insty skupiają kie nasz — oraz doli Głębokie Zapew i hasła w „Gaz ra, a w — pozv oddać k Zarządu kich od C. Z. P Ufam Polski, działy się przy cji „Gaz go i wy skiego y i załąc poważa Od Potw Szanow m. uprz Zarząd kłamano pismo S domość pewnier będzie „Gazety pewnier w wyso sowego nych kr wspótpi szej Rz Zycza myślnos

W związku do Konstytucji i w zgl. odg List c nrze 26 pies zam redaktor Związko nej Insty skupiają kie nasz — oraz doli Głębokie Zapew i hasła w „Gaz ra, a w — pozv oddać k Zarządu kich od C. Z. P Ufam Polski, działy się przy cji „Gaz go i wy skiego y i załąc poważa Od Potw Szanow m. uprz Zarząd kłamano pismo S domość pewnier będzie „Gazety pewnier w wyso sowego nych kr wspótpi szej Rz Zycza myślnos

W związku do Konstytucji i w zgl. odg List c nrze 26 pies zam redaktor Związko nej Insty skupiają kie nasz — oraz doli Głębokie Zapew i hasła w „Gaz ra, a w — pozv oddać k Zarządu kich od C. Z. P Ufam Polski, działy się przy cji „Gaz go i wy skiego y i załąc poważa Od Potw Szanow m. uprz Zarząd kłamano pismo S domość pewnier będzie „Gazety pewnier w wyso sowego nych kr wspótpi szej Rz Zycza myślnos

W związku do Konstytucji i w zgl. odg List c nrze 26 pies zam redaktor Związko nej Insty skupiają kie nasz — oraz doli Głębokie Zapew i hasła w „Gaz ra, a w — pozv oddać k Zarządu kich od C. Z. P Ufam Polski, działy się przy cji „Gaz go i wy skiego y i załąc poważa Od Potw Szanow m. uprz Zarząd kłamano pismo S domość pewnier będzie „Gazety pewnier w wyso sowego nych kr wspótpi szej Rz Zycza myślnos

W związku do Konstytucji i w zgl. odg List c nrze 26 pies zam redaktor Związko nej Insty skupiają kie nasz — oraz doli Głębokie Zapew i hasła w „Gaz ra, a w — pozv oddać k Zarządu kich od C. Z. P Ufam Polski, działy się przy cji „Gaz go i wy skiego y i załąc poważa Od Potw Szanow m. uprz Zarząd kłamano pismo S domość pewnier będzie „Gazety pewnier w wyso sowego nych kr wspótpi szej Rz Zycza myślnos

W związku do Konstytucji i w zgl. odg List c nrze 26 pies zam redaktor Związko nej Insty skupiają kie nasz — oraz doli Głębokie Zapew i hasła w „Gaz ra, a w — pozv oddać k Zarządu kich od C. Z. P Ufam Polski, działy się przy cji „Gaz go i wy skiego y i załąc poważa Od Potw Szanow m. uprz Zarząd kłamano pismo S domość pewnier będzie „Gazety pewnier w wyso sowego nych kr wspótpi szej Rz Zycza myślnos

W związku do Konstytucji i w zgl. odg List c nrze 26 pies zam redaktor Związko nej Insty skupiają kie nasz — oraz doli Głębokie Zapew i hasła w „Gaz ra, a w — pozv oddać k Zarządu kich od C. Z. P Ufam Polski, działy się przy cji „Gaz go i wy skiego y i załąc poważa Od Potw Szanow m. uprz Zarząd kłamano pismo S domość pewnier będzie „Gazety pewnier w wyso sowego nych kr wspótpi szej Rz Zycza myślnos

W związku do Konstytucji i w zgl. odg List c nrze 26 pies zam redaktor Związko nej Insty skupiają kie nasz — oraz doli Głębokie Zapew i hasła w „Gaz ra, a w — pozv oddać k Zarządu kich od C. Z. P Ufam Polski, działy się przy cji „Gaz go i wy skiego y i załąc poważa Od Potw Szanow m. uprz Zarząd kłamano pismo S domość pewnier będzie „Gazety pewnier w wyso sowego nych kr wspótpi szej Rz Zycza myślnos

W związku do Konstytucji i w zgl. odg List c nrze 26 pies zam redaktor Związko nej Insty skupiają kie nasz — oraz doli Głębokie Zapew i hasła w „Gaz ra, a w — pozv oddać k Zarządu kich od C. Z. P Ufam Polski, działy się przy cji „Gaz go i wy skiego y i załąc poważa Od Potw Szanow m. uprz Zarząd kłamano pismo S domość pewnier będzie „Gazety pewnier w wyso sowego nych kr wspótpi szej Rz Zycza myślnos

W związku do Konstytucji i w zgl. odg List c nrze 26 pies zam redaktor Związko nej Insty skupiają kie nasz — oraz doli Głębokie Zapew i hasła w „Gaz ra, a w — pozv oddać k Zarządu kich od C. Z. P Ufam Polski, działy się przy cji „Gaz go i wy skiego y i załąc poważa Od Potw Szanow m. uprz Zarząd kłamano pismo S domość pewnier będzie „Gazety pewnier w wyso sowego nych kr wspótpi szej Rz Zycza myślnos

W związku do Konstytucji i w zgl. odg List c nrze 26 pies zam redaktor Związko nej Insty skupiają kie nasz — oraz doli Głębokie Zapew i hasła w „Gaz ra, a w — pozv oddać k Zarządu kich od C. Z. P Ufam Polski, działy się przy cji „Gaz go i wy skiego y i załąc poważa Od Potw Szanow m. uprz Zarząd kłamano pismo S domość pewnier będzie „Gazety pewnier w wyso sowego nych kr wspótpi szej Rz Zycza myślnos

W związku do Konstytucji i w zgl. odg List c nrze 26 pies zam redaktor Związko nej Insty skupiają kie nasz — oraz doli Głębokie Zapew i hasła w „Gaz ra, a w — pozv oddać k Zarządu kich od C. Z. P Ufam Polski, działy się przy cji „Gaz go i wy skiego y i załąc poważa Od Potw Szanow m. uprz Zarząd kłamano pismo S domość pewnier będzie „Gazety pewnier w wyso sowego nych kr wspótpi szej Rz Zycza myślnos

W związku do Konstytucji i w zgl. odg List c nrze 26 pies zam redaktor Związko nej Insty skupiają kie nasz — oraz doli Głębokie Zapew i hasła w „Gaz ra, a w — pozv oddać k Zarządu kich od C. Z. P Ufam Polski, działy się przy cji „Gaz go i wy skiego y i załąc poważa Od Potw Szanow m. uprz Zarząd kłamano pismo S domość pewnier będzie „Gazety pewnier w wyso sowego nych kr wspótpi szej Rz Zycza myślnos

W związku do Konstytucji i w zgl. odg List c nrze 26 pies zam redaktor Związko nej Insty skupiają kie nasz — oraz doli Głębokie Zapew i hasła w „Gaz ra, a w — pozv oddać k Zarządu kich od C. Z. P Ufam Polski, działy się przy cji „Gaz go i wy skiego y i załąc poważa Od Potw Szanow m. uprz Zarząd kłamano pismo S domość pewnier będzie „Gazety pewnier w wyso sowego nych kr wspótpi szej Rz Zycza myślnos

W związku do Konstytucji i w zgl. odg List c nrze 26 pies zam redaktor Związko nej Insty skupiają kie nasz — oraz doli Głębokie Zapew i hasła w „Gaz ra, a w — pozv oddać k Zarządu kich od C. Z. P Ufam Polski, działy się przy cji „Gaz go i wy skiego y i załąc poważa Od Potw Szanow m. uprz Zarząd kłamano pismo S domość pewnier będzie „Gazety pewnier w wyso sowego nych kr wspótpi szej Rz Zycza myślnos

W związku do Konstytucji i w zgl. odg List c nrze 26 pies zam redaktor Związko nej Insty skupiają kie nasz — oraz doli Głębokie Zapew i hasła w „Gaz ra, a w — pozv oddać k Zarządu kich od C. Z. P Ufam Polski, działy się przy cji „Gaz go i wy skiego y i załąc poważa Od Potw Szanow m. uprz Zarząd kłamano pismo S domość pewnier będzie „Gazety pewnier w wyso sowego nych kr wspótpi szej Rz Zycza myślnos

W związku do Konstytucji i w zgl. odg List c nrze 26 pies zam redaktor Związko nej Insty skupiają kie nasz — oraz doli Głębokie Zapew i hasła w „Gaz ra, a w — pozv oddać k Zarządu kich od C. Z. P Ufam Polski, działy się przy cji „Gaz go i wy skiego y i załąc poważa Od Potw Szanow m. uprz Zarząd kłamano pismo S domość pewnier będzie „Gazety pewnier w wyso sowego nych kr wspótpi szej Rz Zycza myślnos

W związku do Konstytucji i w zgl. odg List c nrze 26 pies zam redaktor Związko nej Insty skupiają kie nasz — oraz doli Głębokie Zapew i hasła w „Gaz ra, a w — pozv oddać k Zarządu kich od C. Z. P Ufam Polski, działy się przy cji „Gaz go i wy skiego y i załąc poważa Od Potw Szanow m. uprz Zarząd kłamano pismo S domość pewnier będzie „Gazety pewnier w wyso sowego nych kr wspótpi szej Rz Zycza myślnos

W związku do Konstytucji i w zgl. odg List c nrze 26 pies zam redaktor Związko nej Insty skupiają kie nasz — oraz doli Głębokie Zapew i hasła w „Gaz ra, a w — pozv oddać k Zarządu kich od C. Z. P Ufam Polski, działy się przy cji „Gaz go i wy skiego y i załąc poważa Od Potw Szanow m. uprz Zarząd kłamano pismo S domość pewnier będzie „Gazety pewnier w wyso sowego nych kr wspótpi szej Rz Zycza myślnos

W związku do Konstytucji i w zgl. odg List c nrze 26 pies zam redaktor Związko nej Insty skupiają kie nasz — oraz doli Głębokie Zapew i hasła w „Gaz ra, a w — pozv oddać k Zarządu kich od C. Z. P Ufam Polski, działy się przy cji „Gaz go i wy skiego y i załąc poważa Od Potw Szanow m. uprz Zarząd kłamano pismo S domość pewnier będzie „Gazety pewnier w wyso sowego nych kr wspótpi szej Rz Zycza myślnos

W związku do Konstytucji i w zgl. odg List c nrze 26 pies zam redaktor Związko nej Insty skupiają kie nasz — oraz doli Głębokie Zapew i hasła w „Gaz ra, a w — pozv oddać k Zarządu kich od C. Z. P Ufam Polski, działy się przy cji „Gaz go i wy skiego y i załąc poważa Od Potw Szanow m. uprz Zarząd kłamano pismo S domość pewnier będzie „Gazety pewnier w wyso sowego nych kr wspótpi szej Rz Zycza myślnos

W związku do Konstytucji i w zgl. odg List c nrze 26 pies zam redaktor Związko nej Insty skupiają kie nasz — oraz doli Głębokie Zapew i hasła w „Gaz ra, a w — pozv oddać k Zarządu kich od C. Z. P Ufam Polski, działy się przy cji „Gaz go i wy skiego y i załąc poważa Od Potw Szanow m. uprz Zarząd kłamano pismo S domość pewnier będzie „Gazety pewnier w wyso sowego nych kr wspótpi szej Rz Zycza myślnos

W związku do Konstytucji i w zgl. odg List c nrze 26 pies zam redaktor Związko nej Insty skupiają kie nasz — oraz doli Głębokie Zapew i hasła w „Gaz ra, a w — pozv oddać k Zarządu kich od C. Z. P Ufam Polski, działy się przy cji „Gaz go i wy skiego y i załąc poważa Od Potw Szanow m. uprz Zarząd kłamano pismo S domość pewnier będzie „Gazety pewnier w wyso sowego nych kr wspótpi szej Rz Zycza myślnos

W związku do Konstytucji i w zgl. odg List c nrze 26 pies zam redaktor Związko nej Insty skupiają kie nasz — oraz doli Głębokie Zapew i hasła w „Gaz ra, a w — pozv oddać k Zarządu kich od C. Z. P Ufam Polski, działy się przy cji „Gaz go i wy skiego y i załąc poważa Od Potw Szanow m. uprz Zarząd kłamano pismo S domość pewnier będzie „Gazety pewnier w wyso sowego nych kr wspótpi szej Rz Zycza myślnos

W związku do Konstytucji i w zgl. odg List c nrze 26 pies zam redaktor Związko nej Insty skupiają kie nasz — oraz doli Głębokie Zapew i hasła w „Gaz ra, a w — pozv oddać k Zarządu kich od C. Z. P Ufam Polski, działy się przy cji „Gaz go i wy skiego y i załąc poważa Od Potw Szanow m. uprz Zarząd kłamano pismo S domość pewnier będzie „Gazety pewnier w wyso sowego nych kr wspótpi szej Rz Zycza myślnos

W związku do Konstytucji i w zgl. odg List c nrze 26 pies zam redaktor Związko nej Insty skupiają kie nasz — oraz doli Głębokie Zapew i hasła w „Gaz ra, a w — pozv oddać k Zarządu kich od C. Z. P Ufam Polski, działy się przy cji „Gaz go i wy skiego y i załąc poważa Od Potw Szanow m. uprz Zarząd kłamano pismo S domość pewnier będzie „Gazety pewnier w wyso sowego nych kr wspótpi szej Rz Zycza myślnos

W związku do Konstytucji i w zgl. odg List c nrze 26 pies zam redaktor Związko nej Insty skupiają kie nasz — oraz doli Głębokie Zapew i hasła w „Gaz ra, a w — pozv oddać k Zarządu kich od C. Z. P Ufam Polski, działy się przy cji „Gaz go i wy skiego y i załąc poważa Od Potw Szanow m. uprz Zarząd kłamano pismo S domość pewnier będzie „Gazety pewnier w wyso sowego nych kr wspótpi szej Rz Zycza myślnos

W związku do Konstytucji i w zgl. odg List c nrze 26 pies zam redaktor Związko nej Insty skupiają kie nasz — oraz doli Głębokie Zapew i hasła w „Gaz ra, a w — pozv oddać k Zarządu kich od C. Z. P Ufam Polski, działy się przy cji „Gaz go i wy skiego y i załąc poważa Od Potw Szanow m. uprz Zarząd kłamano pismo S domość pewnier będzie „Gazety pewnier w wyso sowego nych kr wspótpi szej Rz Zycza myślnos

W związku do Konstytucji i w zgl. odg List c nrze 26 pies zam redaktor Związko nej Insty skupiają kie nasz — oraz doli Głębokie Zapew i hasła w „Gaz ra, a w — pozv oddać k Zarządu kich od C. Z. P Ufam Polski, działy się przy cji „Gaz go i wy skiego y i załąc poważa Od Potw Szanow m. uprz Zarząd kłamano pismo S domość pewnier będzie „Gazety pewnier w wyso sowego nych kr wspótpi szej Rz Zycza myślnos

W związku do Konstytucji i w zgl. odg List c nrze 26 pies zam redaktor Związko nej Insty skupiają kie nasz — oraz doli Głębokie Zapew i hasła w „Gaz ra, a w — pozv oddać k Zarządu kich od C. Z. P Ufam Polski, działy się przy cji „Gaz go i wy skiego y i załąc poważa Od Potw Szanow m. uprz Zarząd kłamano pismo S domość pewnier będzie „Gazety pewnier w wyso sowego nych kr wspótpi szej Rz Zycza myślnos

W związku do Konstytucji i w zgl. odg List c nrze 26 pies zam redaktor Związko nej Insty skupiają kie nasz — oraz doli Głębokie Zapew i hasła w „Gaz ra, a w — pozv oddać k Zarządu kich od C. Z. P Ufam Polski, działy się przy cji „Gaz go i wy skiego y i załąc poważa Od Potw Szanow m. uprz Zarząd kłamano pismo S domość pewnier będzie „Gazety pewnier w wyso sowego nych kr wspótpi szej Rz Zycza myślnos

W związku do Konstytucji i w zgl. odg List c nrze 26 pies zam redaktor Związko nej Insty skupiają kie nasz — oraz doli Głębokie Zapew i hasła w „Gaz ra, a w — pozv oddać k Zarządu kich od C. Z. P Ufam Polski, działy się przy cji „Gaz go i wy skiego y i załąc poważa Od Potw Szanow m. uprz Zarząd kłamano pismo S domość pewnier będzie „Gazety pewnier w wyso sowego nych kr wspótpi szej Rz Zycza myślnos

W związku do Konstytucji i w zgl. odg List c nrze 26 pies zam redaktor Związko nej Insty skupiają kie nasz — oraz doli Głębokie Zapew i hasła w „Gaz ra, a w — pozv oddać k Zarządu kich od C. Z. P Ufam Polski, działy się przy cji „Gaz go i wy skiego y i załąc poważa Od Potw Szanow m. uprz Zarząd kłamano pismo S domość pewnier będzie „Gazety pewnier w wyso sowego nych kr wspótpi szej Rz Zycza myślnos